

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-12-03/2012

P/12/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/12/148 – Wykorzystanie środków publicznych na finansowanie działalności naukowo-badawczej szkół wyższych w województwie lubelskim w latach 2009-2012 (do 31.08.).
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontroler</i>	Jerzy Łukaszuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 082153 z dnia 18 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, 20-950 Lublin, ul. Akademicka 13, zwany dalej „UP” lub „Uczelnią”.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Prof. dr hab. Marian Wesołowski, Rektor. (dowód: akta kontroli str. 5)

Użyte w niniejszym wystąpieniu skróty oznaczają:

MNiSW	Minister/Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
NCN	Narodowe Centrum Nauki
NCBiR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
P.s.w.	ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.)
ustawa z 2004 r.	ustawa z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390 ze zm.)
ustawa z 2010 r.	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)
ustawa reformująca system nauki	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 620 ze zm.)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności: zapewnienie warunków kadrowo-sprzętowych do prowadzenia działalności naukowo-badawczej, osiągnięcie założonych celów w pięciu skontrolowanych projektach badawczych (PB), systematyczne przeprowadzanie okresowych ocen nauczycieli akademickich, w tym w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, dokonywanie zakupów aparatury naukowo-badawczej na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych², ewidencjonowanie przychodów i kosztów działalności naukowo-badawczej w sposób umożliwiający ich wyodrębnienie w podziale na miejsce powstawania, rodzaj i poszczególne zadania badawcze.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na:

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

- niedokonywaniu analiz przydatności i wykorzystania aparatury naukowo-badawczej zakupionej w ramach PB,
- niecelowym składaniu wniosków o dotacje na finansowanie PB własnych niespełniających wymogów formalnych konkursów, skutkujące odrzuceniem pięciu z 26 badanych wniosków;
- nierzetelnym ujęciu w przychodach i kosztach działalności dydaktycznej, zamiast naukowo-badawczej kwoty 205,5 tys. zł w 2010 r. i 925,5 tys. zł w 2011 r.;
- wykazaniu nierzetelnych informacji o kosztach realizacji PB w trzech z pięciu zbadanych raportów rocznych oraz w jednym z pięciu raportów końcowych,
- zaliczeniu w koszty poszczególnych zadań niektórych wydatków na kwotę 24,9 tys. zł zrealizowanych po terminach zakończenia tych zadań wykazanych w raportach dotyczących dwóch z pięciu badanych PB,
- sfinansowaniu ze środków trzech (z pięciu skontrolowanych) PB części wydatków niezwiązanych z ich realizacją na sumę 7 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan i rozwój jednostek naukowych szkoły wyższej oraz ich potencjału badawczego

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z postanowieniami statutu UP³:

- do podstawowych zadań Uczelni należy m.in.: prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych;
- podstawową jednostką organizacyjną Uczelni jest wydział, który prowadzi działalność naukową, dydaktyczną oraz kształci kadry naukowe;
- działalność naukową mogą prowadzić też wchodzące w skład wydziałów: instytuty, katedry lub katedry i kliniki, zakłady lub zakłady i kliniki;
- Rektor sprawuje m.in. nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą;
- do kompetencji Senatu należało m.in.:
 - wyrażanie zgody na utworzenie akademickiego inkubatora przedsiębiorczości lub centrum transferu technologii w formie jednostki ogólnouczelnianej, fundacji lub spółki handlowej, prowadzących działalność usługową, szkoleniową lub naukową (§ 52 ust. 1 pkt 8 statutu obowiązującego do 14.10.2011 r.). Brak postanowień w tym zakresie w statucie obowiązującym od 15.10.2011 r.;
 - uchwalanie regulaminu zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej, a także zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych - § 52 ust. 1 pkt 10 statutu obowiązującego od 15.10.2011 r.;
 - ustalanie głównych kierunków działalności Uczelni, w tym uchwalenie strategii jej rozwoju opracowanej przez rektora;
 - ocena realizacji uczelnianych programów i planów naukowych Uczelni;
 - wyrażanie zgody na przystąpienie do spółki, spółdzielni lub innej organizacji gospodarczej oraz utworzenie spółki lub fundacji;
- do kompetencji rady wydziału należała m.in. ocena realizacji wydziałowych programów badań naukowych oraz określanie zasad rozdzielania środków finansowych, przyznanych do dyspozycji wydziału, w ramach planu rzeczowo-finansowego Uczelni, pomiędzy poszczególne jednostki organizacyjne wchodzące w jego skład;

³ Uchwała nr 44/2005-2006 Senatu z dnia 9 czerwca 2006 r. ze zm. - t.j. na stronie internetowej: bip.up.lublin.pl/statut

- dziekan m.in. dokonuje podziału środków finansowych wydziału, zgodnie z zasadami ustalonymi przez radę wydziału oraz sprawuje nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych wydziału;
- do kompetencji rady instytutu należy m.in. ustalanie polityki naukowej i dydaktycznej instytutu oraz opiniowanie sposobu wydatkowania środków finansowych przyznanych instytutowi;
- do zadań kierownika katedry lub kliniki oraz kierownika zakładu lub zakładu i kliniki należy m.in. organizowanie działalności naukowej.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

W okresie objętym kontrolą w Uczelni funkcjonowało siedem wydziałów: 1) Agrobioinżynierii (WA); 2) Medycyny Weterynaryjnej (WMW); 3) Biologii i Hodowli Zwierząt (WBHZ); 4) Ogrodnicy, a od 15.10.2011 r. - Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu (WOAK); 5) Inżynierii Produkcji (WIP); 6) Nauk o Żywności i Biotechnologii (WNŻB); 7) Nauk Rolniczych z siedzibą w Zamościu (WNR). Wszystkie wydziały UP posiadały uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora. Prowadziły też w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe, a więc były jednostkami naukowymi w rozumieniu ustawy o zasadach finansowania nauki z 2004 r. oraz z 2010 r. (art. 2 pkt9 lit. a).

(dowód: akta kontroli str. 5, 19)

W wyniku oceny parametrycznej, przeprowadzonej w 2010 r. przez MNiSW, dotyczącej działalności jednostek naukowych w latach 2005-2009, poszczególne jednostki naukowe UP uzyskały (w skali 1-5) następujące kategorie: WMW – 1 (podobnie jak w 2006 r.), WBHZ – 3 (w 2006 r. uzyskał kat. 2), WIP – 3 (jak w roku 2006), WA – 3 (w 2006 r. Wydział Rolniczy uzyskał kat. 2), WOAK – 3 (w 2006 r. kat. 2), WNR – 4 (utworzony w 2005 r. i w 2006 r. nie był oceniany)⁴.

(dowód: akta kontroli str. 20-34)

W strategii rozwoju Akademii Rolniczej⁵ w Lublinie na lata 2008-2015⁶ za kierunkowe cele strategiczne w zakresie badań i rozwoju naukowego przyjęto: 1) „skorelowanie intensywności i jakości prowadzonych badań z polityką awansowania kadry naukowo-dydaktycznej; 2) rozszerzenie i pogłębienie kontaktów naukowych z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi; 3) zwiększenie konkurencyjności zgłaszanych projektów badawczych poprzez ich kompleksowość i interdyscyplinarność; 4) zwiększenie udziału badań na rzecz strategicznych obszarów kierunków ujętych w krajowym programie ramowym; 5) monitorowanie działalności naukowej wydziałów pod kątem poprawy ich kategoryzacji; 6) określenie przez (...) wydziały priorytetowych kierunków badań zgodnych z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Lubelskiego i skoncentrowanie wokół tych kierunków środków i aparatury naukowo-badawczej”.

(dowód: akta kontroli str. 35-40)

Według regulaminu organizacyjnego UP⁷, koordynacją działalności naukowo-badawczej zajmował się Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą (DNIWZ), do którego zadań należało m.in. zapewnienie administracyjnej, technicznej i informacyjnej obsługi działalności naukowo-badawczej Uniwersytetu.

(dowód: akta kontroli str. 7-8)

⁴ Według art. 32 ust. 2 ustawy reformującej system nauki, do czasu przyznania jednostkom naukowym kategorii na podstawie ustawy z 2010 r. jednostki naukowe posiadające kategorię przyznaną na podstawie ustawy z 2004 r. otrzymują kategorie: A – jednostki posiadające kategorię 1, B – jednostki posiadające kategorię 2 lub 3, C – jednostki posiadające kategorię 4 lub 5.

⁵ Art. 2 ustawy z dnia 7 lutego 2008 r. o nadaniu nowych nazw niektórym akademiom rolniczym (Dz. U. Nr 52, poz. 300) z dniem 12 kwietnia 2008 r. Uczelni nadano nazwę „Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie”.

⁶ Dokument przyjęty uchwałą Senatu nr 6/2007-2008 z dnia 23 listopada 2007 r.

⁷ dokument wprowadzony zarządzeniem nr 16 Rektora z dnia 10 kwietnia 2007 r. ze zm.

1.1. Według sprawozdań F-01/s przychody z działalności badawczej wyniosły: 13.676,0 tys. zł w 2008 r. 14.746,5 tys. zł (10,4%) w 2009 r., 16.010,9 tys. zł w 2010 r. (10,5%), 17.053,2 tys. zł (12,5%) w 2011 r. i stanowiły odpowiednio: 10,5%, 10,4%, 10,5% i 12,5% ogółu przychodów z działalności operacyjnej.

Koszty działalności badawczej wyniosły: 13.602,3 tys. zł (11,1%) w 2008 r., 14.765,5 tys. zł (11,1%) w 2009 r., 16.026,9 tys. zł (11,8%) w 2010 r. i 17.087,9 tys. zł (12,6%) w 2011 r., tj. odpowiednio: 11,1%, 11,1%, 11,8% i 12,6% kosztów ogółem.

W planie na 2012 r. założono, że przychody działalności naukowo-badawczej wyniosą 14.762,2 tys. zł, a koszty 14.762,2 tys. zł, tj. odpowiednio 11% przychodów operacyjnych i 10,9% kosztów operacyjnych ogółem Uczelni.

Łącznie w latach 2009-2011 i pierwszym półroczu 2012 r. na działalność naukowo-badawczą Uczelnia uzyskała przychody na sumę 52.184,6 tys. zł, a koszty tej działalności wyniosły 51.913,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 41-47)

1.2. Głównym źródłem przychodów działalności naukowo-badawczej UP były środki na naukę uzyskane z budżetu państwa: 88,5% ogółu przychodów tej działalności w 2009 r., 91,8% w 2010 r. i 90,1% w 2011 r. Drugim źródłem finansowania tej działalności były wpływy za odpłatne usługi badawcze, odpowiednio: 11,5%, 8,2% i 9,9%. Środki z bezzwrotnej pomocy zagranicznej wystąpiły tylko w roku 2011 w kwocie 1,7 tys. zł - zaledwie 0,01% przychodów działalności naukowo-badawczej.

(dowód: akta kontroli str. 41)

A. Potencjał badawczy kadrowy

1.3. W latach 2008-2012 (do 31.08.) stan i struktura zatrudnienia w UP w przeliczeniu na pełne etaty nie ulegały zasadniczym zmianom, tj.:

- zatrudnienie ogółem wynosiło: 1.707 etatów na 31.12.2008 r., 1.700 na 31.12.2009 r., 1.692 na 31.12.2010 r., 1.707 na 31.12.2011 r. i 1.684 na 31.08.2012 r.;
- zatrudnienie nauczycieli akademickich wynosiło: 815 etatów (47,7% ogółu) na 31.12.2008 r., 815 (47,9%) na 31.12.2009 r., 802 (47,4%) na 31.12.2010 r., 808 (47,3%) na 31.12.2011 r. i 796 (47,3%) na 31.08.2012 r., z tego na stanowiskach naukowo-dydaktycznych odpowiednio: 681 etatów (39,8% ogółu), 692 (40,7%), 681 (40,2%) i 683 (40,6%), a na stanowiskach naukowych dwa w 2008 r. i jeden w kolejnych latach, tj. zaledwie 0,1% ogółu zatrudnionych;
- w grupie pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych było ogółem:
 - profesorów zwyczajnych: od 91 (13,2%) w 2011 r. do 97 (14,2%) w 2008 r.,
 - profesorów nadzwyczajnych: od 87 (12,8%) w 2008 r. do 96 (13,2-13,7%) w latach 2010-2011,
 - adiunktów: od 393 (56,8-57,7%) w latach 2008-2009 do 409 (59,9%) w roku 2012;
 - asystentów: od 91 (13,3%) w 2012 r. do 111 (16,0%) w 2009 r.;
- od 96,6% nauczycieli akademickich na stanowiskach naukowo-dydaktycznych w 2008 r. do 99,9% w latach 2010-2012 zatrudnionych było na pełnych etatach.

(dowód: akta kontroli str. 48-55)

1.4. W badanym okresie UP był:

- jedynym miejscem pracy dla: 149 (80,1%) profesorów w 2009 r., 144 (77,0%) w 2010 r., 141 (77,0%) w 2011 r. i 138 (77,1%) w 2012 r. oraz odpowiednio dla: 362 (92,1%), 358 (89,5%), 357 (88,1%) i 362 (88,3%) adiunktów;
- podstawowym miejscem pracy łączonym z dodatkowym zatrudnieniem w ramach stosunku pracy u jednego dodatkowego pracodawcy lub prowadzeniem działalności gospodarczej dla: 37 (19,9%) profesorów w 2009 r., 43 (23,0%) w

2010 r., 42 (23,0%) w 2011 r. i 41 (22,9%) w 2012 r. oraz odpowiednio dla: 30 (7,6%), 42 (10,5%), 48 (11,9%) i 48 (11,7%) adiunktów;

- podstawowym miejscem pracy łączonym z dodatkowym zatrudnieniem w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy lub prowadzeniem działalności gospodarczej tylko dla jednej osoby (0,3% ogółu) zatrudnionej w 2009 r. na stanowisku adiunkta. W latach 2009-2012 Uczelnia nie zatrudniała takich osób na stanowiskach profesorów, a w latach 2010-2012 na stanowiskach adiunktów.

(dowód: akta kontroli str. 56-58)

Kontrola akt osobowych 20 pracowników UP, którzy na dzień 31.08.2012 r. łączyli pracę na Uczelni z zatrudnieniem w ramach stosunku pracy u jednego dodatkowego pracodawcy lub prowadzących działalność gospodarczą wykazała, że we wszystkich przypadkach w aktach osobowych znajdowały się skierowane do Rektora zawiadomienia o podjętym dodatkowym zatrudnieniu i wymiarze czasu pracy lub prowadzeniu działalności gospodarczej. Zawiadomienia te zostały złożone przed 1 października 2011 r., tj. przed zmianą przepisów art. 129 P.s.w.⁸. W aktach osobowych prodziekanów stwierdzono też zgody rad wydziałów na dodatkowe zatrudnienie tych osób na innej uczelni, stosownie do wymogu art. 129 ust. 2 P.s.w. w brzmieniu obowiązującym przed 1 października 2011 r. (obecnie art. 129 ust. 5).

(dowód: akta kontroli str. 59-63)

1.5.1. Zgodnie z uchwałami Senatu UP⁹ do 30 września 2009 r. pensum dydaktyczne dla pracowników naukowo-dydaktycznych wynosiło: 210 godzin dydaktycznych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora zwyczajnego oraz 240 godzin dydaktycznych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach adiunkta lub asystenta.

Od 1 października 2009 r. wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych UP obowiązuje jednolity wymiar pensum wynoszący 240 godzin dydaktycznych, niewykraczający poza określony w art. 130 ust. 3 i 4 P.s.w.

Uchwały Senatu nie określały podziału czasu pracy pracowników naukowo-dydaktycznych na prace związane z kształceniem i wychowywaniem studentów oraz związane z prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 10-11)

1.5.2. Uchwały Senatu określały przypadki i zasady obniżki obowiązującego pensum. Do 30.09.2009 r. nie było obniżek z tytułu zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych w realizację zadań naukowo-badawczych. Od 1 października 2009 r. wprowadzono zasadę, że „nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego i kierujący projektami badawczymi o łącznej wartości nie mniejszej niż sto tysięcy zł, finansowanymi ze źródeł zewnętrznych, otrzymuje obniżkę pensum o 30 godzin dydaktycznych w roku akademickim, w którym projekty są realizowane”.

Z tytułu kierowania takimi PB Rektor obniżył pensum o 30 godzin dydaktycznych: 18 profesorom zwyczajnym w roku akademickim 2009/2010, 18 w roku 2010/2011 i 18 w roku 2011/2012, co stanowiło 19,4% profesorów zwyczajnych zatrudnionych na koniec 2009 r., 19,6% na koniec 2010 r. i 20,0% na koniec 2011 r. (3,1% ogółu pracowników naukowo-badawczych Uczelni zatrudnionych na koniec tych lat).

(dowód: akta kontroli str. 10-11, 64)

⁸ Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁸, nauczyciel akademicki, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wykonuje dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy może je wykonywać przez okres nie dłuższy niż 3 lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że uzyska zgodę na podstawie art. 129 ust. 1, 5 lub 10 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

⁹ Uchwała Senatu UP nr 47/2005-2006 z dnia 30 czerwca 2006 r., ze zm., oraz nr 57/2008-2009 z 26 czerwca 2009 r. ze zm.

1.5.3. Liczba godzin dydaktycznych przypadająca na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego wynosiła: w roku ak. 2009/2010 – 277,7 (od 231,8 w WA do 343,3 w WNŻB); w roku. 2010/2011 – 279,5 (od 249,8 w WA do 317,9 w WNŻB); w roku 2011/2012 – 281 (od 245 w WNR do 306,8 w WNŻB).

W ogólnej liczbie zrealizowanych godzin dydaktycznych godziny wykonane ponad pensum stanowiły w latach ak.: 2009/2010 – 18,0%, 2010/2011 – 18,8%, 2011/2012 – 17,9%. Udział pracowników naukowo-dydaktycznych w realizacji ogólnej liczby godzin dydaktycznych wykonanych ponad pensum w tych latach wynosił kolejno: 94,0%, 93,9% i 94,4%, z tego profesorów odpowiednio: 17,9%, 18,8% i 17,4%, a adiunktów odpowiednio: 59,1%, 61,1% i 59,7%.

W ogólnej liczbie godzin dydaktycznych zrealizowanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych godziny ponadwymiarowe stanowiły: 18,6% w roku ak. 2009/2010, 19,3% w roku 2010/2011 i 18,4% w roku 2011/2012. W tych latach odpowiednio: 236 (34,1%), 227 (33,3%) i 229 (33,3%) pracowników naukowo-dydaktycznych realizowało zajęcia dydaktyczne w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych określoną w art. 131 ust. 1 P.s.w.¹⁰, tj. w rozmiarze większym niż ¼ obowiązującego pensum dydaktycznego.

(dowód: akta kontroli str. 48-55, 65-73)

B. Potencjał badawczy sprzętowy

1.6.1. W latach 2009-2012 zasadniczo zwiększyło się wyposażenie UP w aparaturę naukowo-badawczą zaliczaną do środków trwałych. Jej wartość brutto zwiększyła się w tym czasie ponad 2,1-krotnie (z ok. 49 w 2008 r. do 160 mln zł na 30 czerwca 2012 r.), a wartość netto 3,2-krotnie. Stopień umorzeń aparatury naukowo-badawczej zmniejszył się z 78,3% do 68,0%.

Jednostki badawcze Uczelni nie posiadały specjalnych urządzeń badawczych oraz nie ubiegały się o przyznanie środków na zakup takich urządzeń.

Według danych przedstawionych w sprawozdaniach PNT-01/s oraz księgowości UP nakłady Uczelni na zakup aparatury badawczej stanowiącej środki trwałe wyniosły: 1.855,7 tys. zł w 2009 r., 2.276,4 tys. zł w 2010 r., 2.161,2 tys. zł w 2011 r. i 886,6 tys. zł w pierwszym półroczu 2012 r. Oprócz zamówienia na dostawę sprzętu na wyposażenie CLA¹¹, w 2009 r. Uczelnia udzieliła jedno zamówienie publiczne na dostawę aparatury/sprzętu do badań naukowych, osiem w 2010 r. i cztery w 2011 o wartości brutto odpowiednio: 812,5 tys. zł, 8.886,4 tys. zł i 4.900 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 11, 74-92)

Kontrolą objęto trzy zamówienia o największej wartości, prowadzone:

- 1) w końcu 2009 r. na dostawę aparatury naukowo-badawczej dla poszczególnych jednostek organizacyjnych UP z podziałem na 23 części, o wartości szacunkowej 205.255 EUR/795.794 zł, udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, kwota wydatku: 2009 r. – 475.997 zł, 2010 r. – 336.228,34 zł,
- 2) w końcu 2010 i na początku 2011 r. na dostawę aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia laboratoryjnego dla jednostek organizacyjnych UP z podziałem na 22 części, o wartości szacunkowej 619.789 EUR/2.379.369 zł, udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, kwota wydatku 2011 r. 2.839.016,93 zł,
- 3) w końcu 2011 r. na dostawę aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia laboratoryjnego dla Katedry Epizootologii i Kliniki Chorób Zakaźnych UP z podziałem na 2 części, o wartości szacunkowej 661.800 EUR/2.540.651 zł,

¹⁰ art. 131 ust. 1 P.s.w. stanowi, że w szczególnych przypadkach, uzasadnionych koniecznością realizacji programu kształcenia, pracownik naukowo-dydaktyczny może być obowiązany prowadzić zajęcia dydaktyczne w godzinach ponadwymiarowych, w rozmiarze nieprzekraczającym ¼ wymiaru obowiązków dydaktycznych, określonego zgodnie z art. 130 ust. 3 i 4; stosownie do art. 131 ust. 2 nauczycielowi akademickiemu, za jego zgodą, może być powierzono prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych określoną w ust. 1.

¹¹ Centralne Laboratorium Agroekologicznego, prowadzące usługowo badania o charakterze diagnostyczno-kontrolnym.

udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, kwota wydatku w 2012 r. 3.149.927,78 zł.

Kontrola wykazała, że postępowania przeprowadzono i zamówienia udzielono zgodnie z wymogami przepisów Prawa zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 93-102)

1.6.2. Według wyjaśnień Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą:

- w UP nie ma wewnętrznego regulaminu określającego sposób postępowania z aparaturą zakupioną lub wytworzoną w ramach projektów naukowo-badawczych oraz nie dokonywano analiz jej przydatności i wykorzystania po zakończeniu projektów badawczych (PB), w ramach których została zakupiona. „Do roku 2010 kierownik PB składając raport do MNiSW zobowiązany był podać nazwę zakupionej aparatury, faktyczny koszt zakupu oraz sposób jej zagospodarowania. Kierownik PB zobowiązywał się do przyjęcia aparatury na stan jednostki, w której był realizowany PB. Od roku 2011, zgodnie z § 7 umowy zawartej z Narodowym Centrum Nauki [o przyznaniu środków na finansowanie PB], za sposób zagospodarowania aparatury naukowo-badawczej po zakończeniu projektu odpowiedzialny jest kierownik jednostki, w której prowadzony jest projekt. Po zakończeniu PB zostaje wystawiony druk [dowód] OT o przyjęciu zakupionej aparatury na stan jednostki”;
- w objętym kontrolą okresie Uczelnia nie sprzedawała aparatury naukowo-badawczej oraz nie udostępniała jej innym podmiotom zewnętrznym.

(dowód: akta kontroli str. 933)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niedokonywanie analiz przydatności i wykorzystania aparatury naukowo-badawczej zakupionej w ramach projektów badawczych. Skutkuje to brakiem rozeznania, jaka jest efektywność wykorzystania zakupionego sprzętu oraz czy nie jest on wykorzystywany do celów prywatnych.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Aktywność naukowa pracowników UP

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2009-2012 (do 31.08.) UP realizował następujące badania naukowe i prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane:

A. Finansowane na podstawie ustawy z 2004 r.:

I. Strategiczne badania naukowe i prace rozwojowe zarządzane przez NCBiR - dwa projekty w 2009 i dwa w 2010 r., obydwa zostały zakończone;

II. Zadania i projekty finansowane przez MNiSW:

- 1) projekty badawcze własne – 62 w 2009 r., 90 w 2010 r., 76 w 2011 r. i 51 w 2012 r. W badanym okresie zakończono 77 takich projektów;
- 2) projekty rozwojowe – po trzy w latach 2009, 2010, 2011 i dwa w roku 2012. W badanym okresie zakończono dwa projekty;
- 3) zadania/projekty realizowane w ramach działalności statutowej jednostek naukowych – 330 różnych zadań w 2009 r., 389 w 2010 r., 149 w 2011 r., w tym kolejno m.in.: 130, 135 i zero badań naukowych lub prac rozwojowych ujętych w planach zadaniowych wydziałów oraz 138, 136 i 82 projekty badawcze własne Uczelni. W latach 2009-2011 zakończono realizację 147 zadań, w tym 138 badań własnych;
- 4) zadania inwestycyjne służące badaniom naukowym i pracom rozwojowym – sześć zadań realizowanych w 2010 r., w tym: cztery budowlane, dwa aparaturowe. Cztery zadania zakończono (2 budowlane, 2 aparaturowe);

- 5) projekty badawcze w ramach współpracy z zagranicą – po jednym w latach 2009, 2010 i po dwa w latach 2011, 2012. Zakończono jeden projekt;
- 6) programy lub przedsięwzięcia ustanowione przez Ministra – jeden w roku 2009 i po dwa w latach 2010, 2011, 2012 r. Zakończono trzy zadania;
- 7) projekty zamawiane – po trzy w latach 2009, 2010 i dwa w 2011 r.;

B. Finansowane na podstawie ustawy z 2010 r.:

I. Strategiczne badania naukowe i prace rozwojowe finansowane przez NCBiR – jeden projekt rozwojowy w 2010 r. i po trzy w latach 2011, 2012. Do czasu nin. kontroli NIK (17.09.2012 r.) żadnego z projektów nie zakończono;

II. Badania podstawowe i inne zadania finansowane przez NCN – sześć projektów własnych w 2010 r. oraz po 25 w latach 2011, 2012. Zakończono sześć projektów;

III. Zadania i projekty finansowane przez MNiSW:

- 1) zadania/projekty realizowane w ramach działalności statutowej jednostek naukowych – 271 w 2011 r. i 337 w 2012 r., w tym kolejno: 133 i 151 badań naukowych lub prac rozwojowych ujętych w planach finansowych jednostek naukowych w ramach dotacji na utrzymanie ich potencjału badawczego oraz 138 i 186 badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. W latach 2011-2012 zakończono 44 zadań;
- 2) zadania inwestycyjne służące badaniom naukowym i pracom rozwojowym – dwa w 2010 r., sześć w 2011 r. i pięć w 2012 r., w tym kolejno: dwa, jeden i zero zadań dotyczących tzw. dużej infrastruktury badawczej oraz zero, pięć i pięć budowlanych. Zakończono realizację trzech zadań aparaturowych i jedno budowlane;
- 3) działalność upowszechniająca naukę – jeden projekt w 2011 r. (zakończony), polegający na organizacji VIII Lubelskiego Festiwalu Nauki;
- 4) programy lub przedsięwzięcia ustanowione przez Ministra – jedno zadanie rozpoczęte w 2012.

Ponadto w badanym okresie UP realizował zadania/projekty:

- finansowane ze źródeł pozabudżetowych – 31 w 2009 r., 32 w 2010 r., 56 w 2011 r. i 36 w 2012 r. Wszystkie zadania zostały zakończone;
- finansowane z dotacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – 10 w 2009 r., 12 w 2010 r., 16 w 2011 r. i 14 w 2012 r. Cztery zadania zostały zakończone;
- jeden w 2011 r. finansowany z Funduszu na rzecz Nauki Polskiej.

(dowód: akta kontroli str. 103-112)

2.2. Według danych UP:

- za wyjątkiem 2010 r. w badanym okresie malała liczba i odsetek pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy występowali z wnioskami o środki na realizację zadań/projektów naukowo-badawczych. O przyznanie środków na badania na rok 2009 ubiegało się 128 osób (18,5%), na rok 2010 - 163 osoby (23,9%), na rok 2011 – 92 osoby (13,4%), na rok 2012 (do 31.08.) – 13 osób (1,9%);
- do 2011 r. wzrastała liczba (250 w 2009 r., 371 w 2010 r. i 391 osób w 2011 r.) i odsetek (odpowiednio: 36,1%, 54,4% i 57,6%) pracowników prowadzących badania naukowe¹², a w roku 2012 (do 31.08.) nastąpił spadek w tym zakresie (315 osób, tj. 46,1% pracowników naukowo-badawczych);
- do 2011 r. wzrastała liczba realizowanych projektów badawczych ogółem¹³ (kolejno: 72, 106 i 110) i przypadających na jednego pracownika naukowego i naukowo-dydaktycznego (odpowiednio: 0,10; 0,16 i 0,16 projektu/osobę), a w 2012 r. (do 31.08.) nastąpił spadek w tym zakresie (315 projektów ogółem oraz 0,12 projektu/osobę);

¹² łącznie z kierownikami zespołów badawczych

¹³ bez zadań wymienionych w pkt. 2.1. nin. wystąpienia, lecz niemających stricto charakteru projektów naukowo-badawczych

- jednostki naukowe Uczelni nie uczestniczyły w sieciach naukowych i nie koordynowały projektów Programów Ramowych. WA i WNŻB brały udział w realizacji dwóch projektów Programów Ramowych w 2010 r. oraz trzech w latach 2011-2012. Ponadto w latach 2009, 2010 WBHZ wchodził w skład konsorcjum naukowego (z 13 partnerami zewnętrznymi);
- znacznie zmieniała się liczba zorganizowanych przez UP konferencji naukowych, zarówno międzynarodowych (11 w 2009 r., 5 w 2010 r., 7 w 2011 r. i 3 w 2012 r.), jak i krajowych (odpowiednio: 15, 6, 8 i 15);
- w analizowanych latach UP nie był wyróżniany międzynarodowymi nagrodami za działalność naukową;
- liczba (641 w 2009 r., 615 w 2010 r. i 617 w 2011 r.) i odsetek (odpowiednio: 92,5%, 90,2% i 89,7%) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych, którzy w latach 2009-2011 opublikowali co najmniej jeden artykuł lub byli autorami monografii naukowych utrzymywały się na podobnym poziomie, lecz z tendencją spadkową. Za 8 miesięcy 2012 r. wskaźnik ten wyniósł 74,9%. Tendencję wzrostową wykazywał odsetek pracowników, którzy swoje artykuły lub monografie opublikowali w czasopiśmie z listy filadelfijskiej (kolejno: 19,9%, 29,5%, 22,4% i 33%).

(dowód: akta kontroli str. 113-120)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W badanym okresie malała liczba wniosków o finansowanie PB. Na jednego pracownika naukowego i naukowo-badawczego przypadło zaledwie 0,1 projektu badawczego w 2009 r. oraz po 0,16 projektu w latach 2010-2011. W niektórych wydziałach wskaźniki te były znacznie niższe (np. w WMW kolejno: 0,07; 0,11 i 0,08 projektu) lub projekty badawcze nie były w ogóle realizowane (w WNR od 2010 r.).

3. Skuteczność pozyskiwania środków finansowych na działalność naukowo-badawczą

Opis stanu
faktycznego

A.1. Pozyskiwanie środków budżetowych na działalność statutową

3.1. Wszystkie wydziały Uczelni złożyły wnioski o przyznanie środków na finansowanie działalności statutowej na lata 2009-2012. Wnioski były kompletne i zostały złożone w terminach określonych przepisami rozporządzeń MNiSW¹⁴. Uzupełnienia wniosków na 2011 zostały złożone 13.12.2010 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w § 18 ust. 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 5 listopada 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 183)

3.2. Uzyskiwane przez jednostki naukowe UP kwoty dotacji na działalność statutową wykazywały tendencję spadkową. Na podstawie ustawy z 2004 r. uzyskały ogółem 8.523.070 zł dotacji na rok 2009 i 7.079.097 zł na rok 2010, a na podstawie ustawy z 2010 r. – 7.513.501 zł na 2011 r. i 6.440.420 zł na 2012 r. Ww. kwoty dotacji ukształtowane zostały po zwiększeniach dokonywanych przez MNiSW pod koniec tych lat, uwzględniających możliwości budżetu państwa i kwoty zgłoszone we wnioskach jednostek na lata 2009-2010 oraz kategorię jednostek naukowych (A i B) ubiegających się o dotację na rok 2011.

Na podstawie ustawy z 2004 r. Uczelnia wnioskowała i otrzymywała dotację na finansowanie badań własnych (art. 11 ust. 1 pkt 2): 1.513 tys. zł w 2009 r. (20,3% kwoty wnioskowanej) i 1.410 tys. zł w 2010 r. (20%), a poszczególne wydziały dotacje na finansowanie podstawowej działalności statutowej jednostek naukowych (art. 11. ust. 1 lit. a) odpowiednio na sumę: 7.010 tys. zł (66,5% wnioskowanej) i 5.669,1 tys. zł (57,6%). Na lata 2009-2010 wszystkim wydziałom dotacje na

¹⁴ w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność statutową z dnia 17 października 2007 r. (Dz. U. Nr 205, poz. 1489 ze zm.) oraz z dnia 5 listopada 2010 r. (Dz. U. Nr 218, poz. 1438 ze zm.)

podstawową działalność statutową zostały przyznane w kwotach znacznie odbiegających od wnioskowanych. Decyzje MNiSW nie wskazywały przyczyn uzasadniających przyznanie dotacji w kwotach niższych od wnioskowanych. Wydziały UP nie ubiegały się o przyznanie na lata 2009-2010 innych, przewidzianych ustawą z 2004 r., rodzajów dotacji na działalność statutową.

Na podstawie ustawy z 2010 r. poszczególne wydziały wnioskowały i otrzymały:

- dotacje na utrzymanie potencjału badawczego jednostek naukowych (art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. a-f): na sumę 6.938,5 tys. zł w 2011 r. i 5.904,8 tys. zł w 2012 r.;
- dotacje celowe na działalność jednostek naukowych polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym (art. 18 ust. 1 pkt 3): na sumę 575 tys. zł w 2011 r. i 535,6 tys. zł w 2012 r.¹⁵

Wydziały UP nie ubiegały się o przyznanie na lata 2011-2012 innych rodzajów dotacji na działalność statutową przewidzianych ustawą z 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 121-136)

3.3. Najwyższe kwoty dotacji na działalność statutową co roku uzyskiwały: WMW – od 30,1% ogółu w 2011 r. do 31,8% w 2009 r., WBHZ – od 16,2% ogółu w 2009 r. do 18,4% w 2011 r. oraz WA – od 14,3% w 2010 r. do 17,7% w 2009 r., a najniższe: WNR – od 1,2% w 2011 r. do 3,3% w 2010 r. oraz WIP – od 8,6% w 2011 r. do 12,9% w 2010 r. Tendencje te utrzymywały się również w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 48-56, 121-122)

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą wyjaśnił, że o wielkości dotacji przyznanych w latach 2009-2012 poszczególnym wydziałom UP na działalność statutową decydowała ocena wniosków jednostek naukowych UP dokonywana przez stosowny zespół MNiSW na podstawie kryteriów określonych w kolejnych rozporządzeniach MNiSW w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność statutową.

(dowód: akta kontroli str. 934)

3.4. Analizą objęto cztery wnioski o przyznanie dotacji z dwóch wydziałów, które otrzymały najwyższe kwoty dotacji na podstawową działalność statutową na lata 2009-2010, tj.: 1) WA – wniosek na 2009 r.; 2) WBHZ – wniosek na 2010 r.; 3) WMW – wniosek na 2009 r.; 4) WMW – wniosek na 2010 r. oraz cztery wnioski o przyznanie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w latach 2011-2012 z dwóch wydziałów, tj.: 1) WA – wniosek na 2011 r.; 2) WBHZ – wniosek na 2011 r.; 3) WA – wniosek na 2012 r.; 4) WBHZ – wniosek na 2012 r.

Analiza wykazała, że:

- wnioskowane przez wydziały kwoty dotacji i ich struktura wynikały z kosztów planowanych przez instytuty/katedry/zakłady wchodzące w skład wydziałów;
- dane we wnioskach o kosztach poniesionych na tematy badawcze w roku poprzedzającym rok złożenia wniosków wynikały z ewidencji księgowej;
- z wymienionych we wnioskach 94 planowanych do wykonania tematów badawczych realizacja 88 znalazła potwierdzenie w raportach dołączonych do wniosków o dotacje na lata następne. Z realizacji czterech tematów zrezygnowano za zgodą Prorektora w związku z niewystarczającą ilością przyznanych środków finansowych na działalność statutową, a z dwóch z powodu podjęcia tematów nowych o takim samym lub podobnym zakresie;

¹⁵ We wnioskach o dotację na utrzymanie potencjału badawczego oraz na prowadzenie badań naukowych ..., wg wzorów obowiązujących od 1.10.2010 r. (tj. złożonych na lata 2011 i 2012), kwota wnioskowana nie była określana.

- przekazane do MNiSW przez WBHZ uzupełnienie do wniosku o przyznanie środków na działalność statutową na rok 2011 w części *B. Dotacja na utrzymanie potencjału badawczego* prezentowało dane o liczbie osób zatrudnionych w tym Wydziale przy prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy, dla których jednostka ta jest podstawowym miejscem pracy zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji Działu Spraw Pracowniczych (DSP) na dzień złożenia tego uzupełnienia (13.12.2010 r.). Natomiast w uzupełnieniu wniosku WA wykazano zatrudnienie 122 osób, podczas gdy z ewidencji DSP wynikało 112.

Wnioski WA i WBHZ o przyznanie środków na działalność statutową na rok 2012 zawierały dane o liczbie osób zatrudnionych w jednostce naukowej przy prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy, dla których jednostka ta jest podstawowym miejscem pracy zgodnie z wykazanymi w zestawieniu sporządzonym w tym celu przez DSP wg stanu na dzień 30.08.2011 r. W przypadku WBHZ dane te były też aktualne na dzień złożenia wniosku (14.09.2011 r.). Natomiast w WA na dzień złożenia wniosku zatrudnienie pracowników naukowo-badawczych wynosiło 114 osób, tj. było o jedną osobę wyższe od wykazanego we wniosku.

Uzupełnienie wniosku WA na 2011 r. oraz wniosek na rok 2012 podpisał Dziekan tego Wydziału prof. dr hab. inż. Stanisław Baran, obecnie Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, który wyjaśnił, że:

- przy sporządzaniu uzupełnienia do wniosku na 2011 r. w UP uwzględniono informację zamieszczoną 5.11.2010 r. na stronie internetowej MNiSW, że liczbę „osób zatrudnionych przy prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy, dla których jednostka ta jest podstawowym miejscem pracy należało podać (...) na dzień 31.12.2009 r.”;
- we wniosku o dotację na rok 2012 dane o liczbie osób zatrudnionych w WA przy prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy, dla których jednostka ta jest podstawowym miejscem pracy, zostały podane na podstawie zgodnych informacji Dziekana WA i zestawienia DSP sporządzonego według stanu na dzień 31.08.2011 r. „Zgodnie z wytycznymi do wniosku [podawana w nim] liczba dziedzin nauki nie może przekroczyć stanu zatrudnienia ogółem na dzień składania wniosku, tzn. 15 września każdego roku. Okres dwóch tygodni jest możliwie najkrótszym terminem, w którym można zweryfikować dane przekazane z jednostek określające dziedziny nauki, w których pracownicy naukowci prowadzą badania, ze stanem zatrudnienia”;

(dowód: akta kontroli, str. 202, 205-210)

- przekazane do MNiSW uzupełnienia do wniosków o dotacje na działalność statutową na rok 2011, w części *D. Dotacja na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich* zawierały dane o liczbie młodych naukowców niezgodne z wynikającymi z zestawienia sporządzonego w tym celu 30.11.2010 r. przez DSP. Według uzupełnień do wniosków liczba młodych naukowców zatrudnionych w jednostce nie krócej niż 3 miesiące w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających rok złożenia wniosku (tj. w latach 2008-2009) wynosiła 32 osoby w WA i 20 w WBHZ, zaś według zestawienia DSP odpowiednio: 37 i 23 osoby. Ponadto ujęte w zestawieniu DSP dane ograniczały się do młodych naukowców urodzonych po 31.03.1973 r. i pozostających nadal w zatrudnieniu, tj. nie uwzględniały ewentualnie tych, którzy już nie pracowali na

Uczelni, lecz w latach 2008-2009 byli zatrudnieni w UP przez okres nie krótszy niż 3 miesiące i jednocześnie nie przekroczyli 35 roku życia;

- wnioski o przyznanie środków na działalność statutową na rok 2012 w części D wykazywały dane o liczbie młodych naukowców niezgodne z wynikającymi z zestawienia sporządzonego w tym celu 22.07.2011 r. przez DSP. We wnioskach podano, że liczba młodych naukowców zatrudnionych w jednostce nie krócej niż 3 miesiące w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających rok złożenia wniosku (tj. w latach 2009-2010) wynosiła 22 osoby w WA i 16 w WBHZ, zaś według zestawienia DSP warunki te spełniały odpowiednio: 23 i 16 osób. Dane przedstawione w zestawieniu DSP nie uwzględniały jednak wszystkich osób, które spełniały warunki określone w druku wniosku. Zestawienie ograniczało się bowiem do młodych naukowców urodzonych po dniu 14.09.1975 r. i pozostających nadal w zatrudnieniu, tj. nie uwzględniało ewentualnie tych, którzy już nie pracowali w Uczelni, ale w latach 2009-2010 byli zatrudnieni w UP przez okres nie krótszy niż 3 miesiące i jednocześnie (w tym czasie) nie przekroczyli 35 roku życia. Ponadto nie uwzględniało osób, które spełniały ww. warunki, lecz urodziły się pomiędzy 1.04.1974 r. a 14.09.1975 r., tj.: 5 takich osób z WA i 5 z WBHZ uwzględnionych w ww. wykazie DSP z 30.11.2010 r. Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą wyjaśnił, że w części D pkt 2.1. uzupełnienia wniosku na 2011 r. oraz we wniosku na rok 2012 zamieszczono dane o liczbie młodych naukowców zatrudnionych w jednostkach naukowych Uczelni nie krócej niż 3 miesiące w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających rok złożenia wniosku (odpowiednio: 2008 i 2009 oraz 2009 i 2010) „pozostających w stosunku pracy z UP (...) w chwili składania wniosku”, gdyż takie były wytyczne uzyskane telefonicznie lub mailami od pracownic MNiSW. „Ponadto osoby te, zgodnie z wytycznymi z MNiSW (...), nie mogły ukończyć 35 lat do końca roku, w którym składane było uzupełnienie wniosku, tzn. w roku 2010”, a w przypadku uzupełnienia wniosku na 2011 r. „w dniu składania wniosku do MNiSW, czyli w dniu 15 września 2011 r.”

(dowód: akta kontroli str. 203, 211-213)

- uzupełnienia wniosków na 2011 r. i wnioski na 2012 r., w części D prezentowały zweryfikowane w DNiWZ dane dziekanatów/instytutów/katedr i zakładów: 1) o liczbie zatrudnionych w wydziale młodych naukowców, którzy uzyskali stopień naukowy w ostatnich 2 latach poprzedzających rok złożenia wniosku; 2) o liczbie uczestników studiów doktoranckich w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku; 3) o stopniach naukowych nadanych w wydziale młodym naukowcom (zatrudnionym w jednostce i spoza jednostki) w ostatnich 2 latach poprzedzających rok złożenia wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 183-199)

Przepisy rozporządzenia MNiSW z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie działalności statutowej nie określały sposobu rozumienia (interpretacji) danych wymaganych uzupełnieniem wniosku na rok 2011 i wnioskiem na rok 2012, określonych formalnie w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

3.5. Mimo otrzymania dotacji na działalność statutową w kwotach znacznie niższych od wnioskowanych oraz sygnalizowanej w ww. pismach kierowników jednostek badawczych niewystarczającej ilości środków na działalność statutową, w badanym okresie poszczególne wydziały nie wykorzystywały części z przyznaných na ten cel środków i każdego roku przechodziły one na rok następny. Dotyczyło to wszystkich rodzajów zadań składających się na działalność statutową.

(dowód: akta kontroli str. 137-184)

Możliwość przechodzenia na rok następny niewykorzystanych w danym roku kalendarzowym środków dotacji na działalność statutową dopuszczają przepisy art. 11 ust. 6 ustawy z 2004 r. oraz art. 19 ust. 6 ustawy z 2010 r.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą wyjaśnił, że niepełne wykorzystanie w poszczególnych latach środków dotacji na działalność statutową wynikało m.in. z:

- konieczności gromadzenia w jednostkach naukowych środków z dwóch kolejnych lat w celu zakupu aparatury naukowo-badawczej (do 500 tys. zł),
- konieczności zachowania ciągłości badań na zwierzętach lub doświadczeń polowych do czasu otrzymania kolejnej dotacji z MNiSW,
- przyznawania przez MNiSW dodatkowych kwot dotacji pod koniec roku.

(dowód: akta kontroli str. 203-204)

A.2. Pozyskiwanie środków z budżetu państwa na inne (niż statutowa) rodzaje działalności naukowo-badawczej finansowane ze środków na naukę.

3.6. Na finansowanie zadań i projektów określonych w ustawie z 2004 r. UP przyznane zostały dotacje na sumę 25.638,4 tys. zł, a na zadania i projekty określone w ustawie z 2010 r. – w kwocie 121.423,1 tys. zł. O wzroście dotacji uzyskanych na podstawie ustawy z 2010 r. zdecydowały środki na inwestycje budowlane (118 mln zł), których w latach poprzednich nie uzyskano.

Cele i kwoty dotacji uzyskanych przez poszczególne wydziały:

- na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z 2004 r. dotacje na finansowanie projektów badawczych własnych uzyskały wszystkie wydziały UP oprócz WNR, na sumę 7.744,8 tys. zł w 2009 r., 6.988 tys. zł w 2010 r. i 546 tys. zł w 2011 r.;
- na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy z 2004 r. dotacje na finansowanie projektów rozwojowych uzyskały dwa wydziały: w 2009 r. WBHZ - 4.590 tys. zł, w 2012 r. WA – 930,6 tys. zł i WBHZ – 239 tys. zł;
- na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z 2004 r. dotację na finansowanie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych uzyskał tylko WMW – 1.800.000 zł w 2009 r. i 2.600.000 zł w 2010 r.;
- na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z 2010 r. dotację na finansowanie inwestycji w zakresie dużej infrastruktury badawczej służącej potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych uzyskał tylko WMW – 3.125.000 zł w 2011 r.;
- na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z 2004 r. oraz art. 26 ust. 1 ustawy z 2010 r. dotację na finansowanie programów lub przedsięwzięć ustanowionych przez Ministra uzyskał tylko WNŻB – 200.000 zł w 2010 r. i 148.000 zł w 2012 r.

Ponadto, UP (jako całość) w 2011 r. uzyskał:

- na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z 2010 r. – 118.000.103 zł dotacji na finansowanie inwestycji budowlanych służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych,
- na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy z 2010 r. - 150.000 zł dotacji na finansowanie działalności upowszechniającej naukę.

(dowód: akta kontroli str. 214-221)

3.7. Wnioski o dotacje na finansowanie projektów badawczych własnych w latach 2009-2012 złożyły wszystkie wydziały UP, z wyjątkiem WNR w latach 2011-2012 i WNŻB w 2012 r. Łącznie na te lata wydziały UP złożyły 386 wniosków na kwotę 73.504.337 zł. Finansowanie uzyskało 86 wniosków (22,3%) na kwotę 15.052,582 zł (20,5% wnioskowanej).

Analiza 26 (8,7%) decyzji odmownych wykazała, że dotacji nie przyznano z powodu:

- ograniczonej ilości środków w budżecie (MNiSW lub NCN) – do finansowania zakwalifikowano najwyższej ocenione wnioski – 21 przypadków,

- niespełnienia wymogów formalnych ogłoszonych konkursów – pięć przypadków (19,2% badanych), z tego: trzy wnioski WMW były zbyt małe (poniżej 1 mln zł), dwa wnioski WA nie dotyczyły badań podstawowych.

Ponadto, w niektórych przypadkach przyjmując do finansowania wnioski jednostek naukowych UP na projekty badawcze własne MNiSW zmniejszał kwoty dotacji w stosunku do wnioskowanych, uzasadniając to tym, że w ocenie Komisji Badań na rzecz Rozwoju Nauki koszty realizacji projektów badawczych przedstawione w kosztorysach wniosków były „nieadekwatne do przyjętej metodyki badań oraz zakresu zadań badawczych przedstawionych w harmonogramie realizacji projektu”.

O dotacje na finansowanie projektów rozwojowych ubiegały się tylko WA (na 2012 r.) i WBHZ (na 2009, 2011 i 2012 r.). Łącznie na lata 2009-2012 złożyły dziewięć wniosków o dotacje na sumę 6.595.506 zł. Finansowanie uzyskało sześć wniosków (66,7%) na kwotę 5.759.680 zł (87,7% wnioskowanej).

Jeden z czterech wniosków WBHZ z 2009 r. nie spełniał wymogów formalnych – nie złożono w terminie części B wniosku, wniosek WBHZ z 2011 r. nie uzyskał finansowania z powodu zajęcia na liście rankingowej pozycji niezapewniającej finansowania, a jeden z trzech wniosków WA z 2012 r. nie uzyskał wymaganego minimum punktów w kryteriach nr 1, nr 2 i nr 5.

O dotacje na finansowanie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych ubiegały się wszystkie wydziały oprócz WNR w 2010 r. Na lata 2009-2010 wydziały UP złożyły 99 wniosków o dotacje na kwotę 28.130.000 zł. Finansowanie zostało przyznane dla dwóch wniosków (2%) na kwotę 4.400.000 zł (15,6% wnioskowanej). Skuteczne okazały się tylko dwa wnioski WMW: jeden na 2009 r. (7,1% złożonych) i jeden na 2010 r. (6,7% złożonych przez ten Wydział).

Analiza 15 (15,5%) decyzji odmownych wykazała, że we wszystkich przypadkach dotacji nie przyznano z powodu ograniczonej ilości środków w budżecie MNiSW – do finansowania przyjęto wyżej ocenione wnioski.

O dotacje na finansowanie inwestycji w zakresie dużej infrastruktury badawczej służącej potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych w 2011 r. wnioski składały wszystkie wydziały oprócz WNR oraz trzy wydziały na 2012 r. Łącznie złożyły 18 wniosków na sumę 19.769.360 zł, finansowanie uzyskał tylko jeden (5,5% ogółu) wniosek (WMW) w wysokości 3.125.000 zł (15,8% sumy wnioskowanej).

O dotację na finansowanie programów lub przedsięwzięć ustanowionych przez Ministra ubiegały się: WA, WBHZ, WMW, WIP i WNŻB. Łącznie złożyły one 16 wniosków na kwotę 4.889.565 zł, finansowanie uzyskały trzy wnioski (18,8%) na kwotę 348.000 zł (7,1%).

(dowód: akta kontroli str. 214-242)

3.8. Łącznie na wszystkie cele w badanym okresie najwięcej wniosków złożyły: WBHZ – 114 i WIP – 110, a najmniej WNR – sześć, WOAK – 66 i WNŻB – 71. Najwięcej dotacji uzyskały: WMW – 8.762.000, WBHZ – 8.417.798 zł, a najmniej: WNŻB – 1.919.250 zł i WIP – 2.218.886 zł. WNR w ogóle nie uzyskał dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 48-56, 214-221)

3.9. Spośród projektów rozpoczętych i zakończonych w latach 2009-2012 (do 31.08.) analizą objęto cztery dobrane celowo wnioski o dotacje na PB. Stwierdzono, że MNiSW zaakceptował bez uwag kosztorysy i harmonogramy badań:

- wniosku PB promotorskiego WA z 2008 r. nr (wew. w UP) RKC/PB/89 *Biogeochemia azotu w ekosystemach rejonu oddziaływania Zakładów Azotowych „Puławy” S.A.*, z kosztorysem na kwotę 60.500 zł;
- wniosku PB rozwojowego WMW z 2008 r. nr WKE/PB-R/95 *Uzyskiwanie antygeny Babesia canis do immunizacji psów*, z kosztorysem na 150.000 zł.

W odniesieniu zaś do:

- wniosku PB promotorskiego WBHZ z 2009 r. nr ZKW/PB/28 *Wpływ wybranych czynników środowiskowych i genetycznych na zawartość i właściwości funkcjonalne białek serwatkowych mleka*, MNiSW stwierdził, że przedstawione w kosztorysie wniosku koszty w wysokości 70.000 zł były nieadekwatne do przyjętej metodyki oraz zakresu zadań badawczych przedstawionych w harmonogramie realizacji projektu – dlatego przyznał 50.000 zł;
- wniosku projektu badawczego „zwykłego” WOAK z 2009 r. nr OKE/PB/33 *Mechanizmy żerowania i spadziowania Coccus hesperidum L. (Hemiptera; Coccocidea) na różnych gatunkach roślin żywicielskich i możliwości ich wykorzystania w zwalczaniu czerwców*, MNiSW zaakceptował przedstawiony we wniosku kosztorys na 130.000 zł, ale jednocześnie stwierdził, że zaplanowane na 2010 r. koszty w kwocie 77.000 zł są „nieadekwatne do harmonogramu realizacji projektu i czasu realizacji zadań badawczych w 2010 r.” Dlatego środki na rok 2010 r. zmniejszył do 50.000 zł;
- wniosku projektu badawczego „zwykłego” WIP z 2008 r. nr TKP/PB/91 *Badania procesu ciśnieniowo-termicznej modyfikacji skrobi*, MNiSW uznał, że kosztorys wniosku na 439.160 zł był nieadekwatny do przyjętej metodyki oraz zakresu zadań badawczych. Dlatego Minister przyznał dotację w kwocie 350.000 zł.
(dowód: akta kontroli str. 275, 352-353, 444-445, 580-581, 595, 757-758, 769, 929-930)

3.10. W objętym kontrolą okresie rady: WBHZ, WMW, WOAK i WNR nie zgłaszały kandydatów do ustanawianej przez MNiSW nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne, o której mowa w art. 14 a ust. 1 ustawy z 2004 r. i art. 28 ust. 1 ustawy z 2010 r. oraz do stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z 2010 r. Skuteczne wnioski o nagrody zgłosiła Rada WA: w 2009 r. dla jednej osoby, w 2011 r. dla jednej osoby. Nieskuteczne wnioski o nagrody zgłaszała Rada WNŻB: sześć w 2011 r. i trzy w 2012 r. Nieskuteczny okazał się też wniosek Rady WIP z 2012 r. o przyznanie stypendium dla wybitnego młodego naukowca.

(dowód: akta kontroli str. 934)

B. Pozyskiwanie środków z budżetu jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków.

3.11. Na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) UP realizował projekty o charakterze usługowo-diagnostyczno-planistycznym. Podstawę realizacji tych projektów stanowiły cztery umowy (zamówienia) zawarte w 2009 r., dwie w 2010 r., cztery w 2011 r. oraz cztery w 2012 r. (do 31.08.). Uzyskane z tego tytułu przychody Uczelni wyniosły odpowiednio: 84,8 tys. zł; 50,1 tys. zł; 153,6 tys. zł i 14,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 250-251)

C. Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych pozabudżetowych.

3.12. Na usługowe wykonanie zadań naukowo-badawczych Uczelnia zawarła z przedsiębiorcami i innymi podmiotami 24 umowy w 2009 r., 26 w 2010 r., 43 w 2011 r. i 18 w 2012 r. (do 31.08.). Ponadto w 2009 r. realizowano sześć takich umów zawartych przed 2009 r. Na podstawie tych umów UP realizował 28 zadań badawczych w 2009 r., 25 w 2010 r., 39 w 2011 r. oraz 24 w ciągu ośmiu miesięcy 2012 r. Przychody z tego tytułu wyniosły odpowiednio: 1.614,6 tys. zł, 1.270,5 tys. zł, 1.528,3 tys. zł oraz 947,4 tys. zł. Stanowiły one 10,9% ogółu środków pozyskanych przez UP na badania naukowe w 2009 r., 7,9% w 2010 r. i 9,0% w 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 252-269)

D. Pozyskiwanie środków ze źródeł zagranicznych, w tym z budżetu UE.

3.13. W badanym okresie Uczelnia realizowała dwa projekty badawcze współfinansowane z innych niż fundusze strukturalne UE zagranicznych środków finansowych niepodlegających zwrotowi. Na finansowanie tych projektów UP uzyskał 124 tys. zł w 2009 r. (na podstawie umowy zawartej w 2007 r.) i 1,7 tys. zł w 2011 r. (w 2010 r. i 8 mies. 2012 r. nie było wpływów z tego tytułu).

(dowód: akta kontroli str. 270)

3.14. Do instytucji zarządzających/pośredniczących w zarządzaniu programami operacyjnymi UE w objętym kontrolą okresie Uczelnia złożyła dwa wnioski o dofinansowanie projektów naukowo-badawczych (bez edukacyjnych i szkoleniowych). W ich wyniku w 2009 r. zawarto dwie umowy na finansowanie ze środków POIG¹⁶ dwóch projektów naukowo-badawczych na kwotę 2.813,7 tys. zł. Uzyskane z tego tytułu przychody wyniosły: 322,5 tys. zł w 2010 r., 967,7 tys. zł w 2011 r. oraz 527,5 tys. zł w ciągu ośmiu miesięcy 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 271-272)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niecelowe składanie wniosków o dotacje na finansowanie PB własnych niespełniających wymogów formalnych konkursów, skutkujące odrzuceniem 19,2% badanych wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 222-242)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczyły:

- stosowania się UP do wytycznych pracowników MNiSW, zamiast do obowiązującego rozporządzenia, przy sporządzaniu wniosków o przyznanie dotacji na finansowanie działalności statutowej na rok 2011 i 2012,
- niskiej skuteczności wniosków o dotacje budżetowe na finansowanie PB własnych - finansowanie uzyskiwało ok. 22% wniosków,
- podejmowania znikomej liczby PB rozwojowych (w 2009 r. 3 z 72 PB, w 2010 r. 3 ze 106, w 2011 r. 6 ze 112) zorientowanych na zastosowanie ich wyników w praktyce. O środki na ten cel ubiegały się tylko dwa wydziały (WA i WBHZ),
- zawyżenia kosztów w dwóch z pięciu skontrolowanych wniosków o dotacje na realizację PB własnych o sumę 109.160 zł (21,4% wnioskowanej).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

4. Ewidencjonowanie i wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na działalność naukowo-badawczą

Opis stanu
faktycznego

4.1. Sposób prowadzenia w UP ewidencji kosztów i przychodów działalności naukowo-badawczej spełniał wymogi § 5 i § 14 ust. 2 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych¹⁷. Ewidencja ta umożliwiała wyodrębnienie kosztów i przychodów w podziale na rodzaje działalności badawczej, wydziały, katedry i poszczególne projekty/zadania badawcze.

W UP obowiązywały następujące wysokości narzutów kosztów pośrednich w działalności naukowo-badawczej¹⁸: 1) dla prac realizowanych w ramach działalności statutowej – 30%; 2) w badaniach własnych – 20%; 3) w projektach

¹⁶ Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

¹⁷ Dz. U. Nr 246, poz. 1796

¹⁸ Zarządzenie nr 33 Rektora z dnia 12 września 2007 r.

badawczych finansowanych przez MNiSW – 30%; 4) w międzynarodowych projektach badawczych – w wysokości określonej w kontrakcie, lecz nie niższej niż całość rzeczywistych kosztów UP; 5) w pozostałych pracach badawczych realizowanych na zlecenie jednostek pozauczelnianych – w wysokości każdorazowo ustalonej przez prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą na podstawie wniosku zainteresowanej jednostki organizacyjnej Uczelni, jednak w wysokości nie mniejszej niż 20%. Podstawę naliczenia kosztów pośrednich są koszty bezpośrednie, pomniejszone o koszty zakupu naukowo-badawczej aparatury specjalnej.

(dowód: akta kontroli str. 8-10, 12-18)

4.2. Łącznie ze środkami przechodzącymi z roku poprzedniego na finansowanie zadań/PB UP dysponował sumą 21.057,3 tys. zł w 2009 r., 26.127,2 tys. zł w 2010 r. i 30.089,5 tys. zł w 2011 r. Z kwot tych odpowiednio: 70,1%, 62,1% oraz 74,5% wykorzystano w tych latach, a pozostałe przeszły na lata następne (jako tzw. środki przechodzące). Na ww. kwoty składały się środki uzyskane:

A. na zadania finansowane na podstawie ustawy z 2004 r. - ogółem: 19.236,8 tys. zł (w tym 5.375 tys. zł przechodzących) w 2009 r., 24.645 tys. zł (w tym 6.304,5 tys. zł przechodzących) w 2010 r. oraz 18.738,1 tys. zł (w tym 9.886,8 tys. zł z roku poprzedniego) w 2011 r. Na sfinansowanie poniesionych wydatków/kosztów wykorzystano odpowiednio: 12.932,3 tys. zł, 14.758,2 tys. zł i 15.674,6 tys. zł, tj. odpowiednio: 67,2%, 59,9% i 83,7% środków otrzymanych i przechodzących.

B. na zadania finansowane na podstawie ustawy z 2010 r. w 2011 r. uzyskano 9.172,8 tys. zł, z której to kwoty wykorzystano 4.960,6 tys. zł, tj. 54,1%, a pozostałe przeszły na rok 2012.

C. na zadania z zakresu współpracy naukowej z zagranicą (środki ze źródeł zagranicznych), na finansowanie programów ramowych, uzyskano ogółem: 121,1 tys. zł w 2009 r., 156,6 tys. zł w 2010 r. oraz 496,8 tys. zł w 2011 r., wykorzystano odpowiednio: 94,8%, 87,9% i 12,4% (pozostałe przechodziły na kolejne lata);

D. na usługi naukowo-badawcze, zlecone przez j.s.t., przedsiębiorców oraz inne podmioty, uzyskano: 1.699,4 tys. zł w 2009 r., 1.325,6 tys. zł w 2010 r. oraz 1.681,8 tys. zł w 2011 r. Koszty wykonanych usług nieznacznie (kolejno: o 19 tys. zł, o 11 tys. zł i o 34,7 tys. zł, tj. o 0,09%, o 0,04% i o 0,12%) przewyższały uzyskane przychody (powstały należności; w pozostałych rodzajach PB/zadań badawczych przychody danego roku rozliczano do wysokości poniesionych kosztów).

(dowód: akta kontroli str. 243-245)

4.2.1. Koszty działalności naukowo-badawczej UP wyniosły 14.756 tys. zł w 2009 r., 16.027 tys. zł w 2010 r. i 17.088 tys. zł w 2011 r. W ich strukturze koszty bezpośrednie stanowiły od 81,6% w 2011 r. do 82,2% w 2009 r., w tym m.in.:

- amortyzacja aparatury badawczej – 0,4% w latach 2009-2010 i 0% w 2011 r.¹⁹;
- zużycie materiałów – od 17,8% w 2009 r. do 20,2% w 2011 r.;
- usługi obce – od 13,9% w 2010 r. do 15,9% w 2011 r.;
- wynagrodzenia – od 20,3% w 2009 r. do 20,6% w latach 2010-2011, w tym wynagrodzenia osobowe (w działalności statutowej i projektach realizowanych w 2011 r. na zlecenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi): od 4,3% w 2011 r. do 8,7% w 2009 r.; wynagrodzenia z umów zlecenia: od 4,4% w 2009 r. do 6,0% w 2011 r.; z umów o dzieło: od 7,2% w 2009 r. do 10,3% w 2011 r.;
- narzuty na wynagrodzenia – od 2,6% w 2011 r. do 2,8% w 2009 r.;
- podróże służbowe – od 6,3% w 2010 r. do 7,5% w 2011 r.;
- zakupy aparatury badawczej – od 12,5% w 2009 r. do 15,4% w 2010 r.;

(dowód: akta kontroli str. 246)

¹⁹ w związku z zaleceniami audytu zewnętrznego działalności statutowej od 2011 r. zaprzestano amortyzowania aparatury badawczej, w całości odnoszonej w koszty w chwili jej zakupu

4.3. Szczegółową kontrolą objęto wykorzystanie dotacji na pięć projektów badawczych wymienionych w pkt. 3.9. nin. wystąpienia, przyznanych na sumę 740.500 zł. W wyniku kontroli stwierdzono m.in., że:

- dwa PB zostały wykonane w czasie określonym w umowach o przyznaniu dotacji, a trzy w terminach prolongowanych przez Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą.²⁰ Wnioski kierowników projektów o przedłużenie terminu realizacji projektu uzasadnione były opóźnieniami w realizacji zamówień publicznych na dostawy odczynników chemicznych (dot. PB: RKC/PB/89 i OKE/PB/33) i aparatury badawczej (TKP/PB/91);
- raporty roczne z realizacji czterech PB zostały terminowo przekazane do MNiSW/NCBiR;
- raporty końcowe z realizacji badanych projektów zostały przekazane do MNiSW/NCBiR w terminach określonych w umowach;
- do czasu kontroli nin. zagadnień NCN/NCBiR poinformowało UP o akceptacji przez Zespół Ekspertów pod względem merytorycznym i finansowym raportów końcowych dwóch PB (ZKW/PB/28 oraz RKC/PB/89);
- dla celów rozliczenia dotacji ewidencję kosztów projektów prowadziła Kwestura Uczelni, w formie indywidualnych kont zdefiniowanych w zespole 5. Dowody księgowe wydatków pod względem merytorycznym i kwalifikowania do kosztów projektu sprawdzali i akceptowali ich kierownicy. Zawarte w raportach rocznych i końcowych dane o wykonaniu i kosztach zadań badawczych według harmonogramu (część E) przygotowywali kierownicy projektów, a zestawienia kosztów planowanych i poniesionych (część J), – pracownicy Kwestury UP;
- z 740.500 zł dotacji przyznanej na realizację pięciu badanych PB wykorzystano kwotę 740.499,56 zł;
- wykazane w raportach końcowych wielkość i struktura kosztów (koszty bezpośrednie, w tym wynagrodzenia, inne koszty bezpośrednie, koszty pośrednie) były zgodne z kosztorysami planowanymi określonymi w umowach o realizację projektów;
- wypłacone wynagrodzenia (z pochodnymi) za udział w realizacji PB wyniosły 130.339 zł, tj. 21,4% kosztów bezpośrednich;
- na zakup usług obcych wydatkowano łącznie 81.396,97 zł, tj. 13,3% kosztów bezpośrednich (ZKW/PB/28 – 0%, RKC/PB/89 – 35,0%, WKE/PB-R/95 – 2,2%, OKE/PB/33 – 0,2%, TKP/PB/91 – 20,6%). Przedmiotem zakupu były: analizy laboratoryjne (18.441,80 zł), druk posterów i artykułów prezentujących wyniki badań (6.149,48 zł), druk pracy doktorskiej (5.263,03 zł), tłumaczenia artykułów prezentujących wyniki badań naukowych (2.613,09 zł), transport lub przesyłki materiałów (540,41 zł), usługi bankowe (80 zł), wykonanie części do ekstrudera (40.309,16 zł), statystyczne opracowanie wyników badań (8.000 zł). Wśród usługodawców nie było pracowników jednostki naukowej realizującej projekt;
- na podróże służbowe wydatkowano łącznie 58.011,46 zł, tj. 7,8% kosztów bezpośrednich. W trzech projektach były one niższe od planowanych na etapie wnioskowania o dotację: ZKW/PB/28 – 49,2%, WKE/PB-R/95 – 79,2%, TKP/PB/91 – 86,6%;
- zamówienia na dostawy sprzętu komputerowego, aparatury naukowo-badawczej i odczynników niezbędnych do realizacji kontrolowanych PB realizowano z uwzględnieniem wymogów Prawa zamówień publicznych;
- umowy o wykonanie PB zawarte z MNiSW nie określały sposobu wykorzystania aparatury naukowo-badawczej zakupionej lub wytworzonej ze środków projektu po zakończeniu jego realizacji. Określały natomiast, że przychody ze sprzedaży aparatury naukowo-badawczej zakupionej lub wytworzonej do realizacji

²⁰ Umowy o realizację PB dopuszczały możliwość zmiany terminów ich realizacji za zgodą kierownika jednostki.

projektu, uzyskane w okresie wykonywania projektu, podlegają zwrotowi na rachunek Ministerstwa (§ 15). Aparatura zakupiona ze środków kontrolowanych PB nie była sprzedawana, a po zakończeniu ich realizacji przyjmowano ją na stan ewidencyjny katedr, w których projekty były realizowane;

- koszty pośrednie projektów ustalono w wysokości i proporcji do kosztów bezpośrednich zgodnej z określoną w załącznikach do umów o realizację PB.
(dowód: akta kontroli str. 276-284, 291, 352-353, 369, 444-445, 452-464, 496, 580-581, 596-604, 620, 757-758, 770-778, 790, 929-930)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- z realizacji kontrolowanych projektów złożono ogółem pięć raportów rocznych i pięć końcowych. W dwóch projektach trzy raporty roczne i jeden końcowy zawierały nierzetelne informacje o kosztach realizacji projektów:

1) w projekcie RKC/PB/98 - raport roczny z 15.03.2011 r. za okres od 12.05.2009 r. do 31.12.2010 r. w części E wykazywał koszty całkowite na 44.100 zł, a w części J - 41.099,81 zł, zgodnie z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 358-362, 369-372, 400-401)

Kierownik projektu prof. dr hab. Tadeusz Filipek wyjaśnił, że ww. rozbieżności spowodowane zostały „błędem zapisu, w którym uwzględniono koszty poniesione tuż po okresie sprawozdawczym z realizacji pierwszego rocznego etapu”.

(dowód: akta kontroli str. 439)

2) w projekcie WKE/PB-R/95 - raporty roczne za 2010 i 2011 r. oraz raport końcowy wykazywały zawyżone lub zaniżone koszty realizacji poszczególnych zadań badawczych. W raporcie za 2010 r. koszty zadania nr 1 zawyżono o 17.272,80 zł (wykazano 40.000 zł, zamiast 22.727,20 zł), koszty zadania nr 2 zaniżono o -18772,26 zł (wykazano 45.000 zł, zamiast 63.772,26 zł). W raporcie za 2011 r. oraz w raporcie końcowym koszty zadania nr 1 zaniżono o 571,09 zł (wykazano 22.156,11 zł, zamiast 22.727,20 zł), koszty zadania nr 2 zawyżono o 257,35 zł (wykazano 64.029,61 zł, zamiast 63.772,26 zł), a koszty zadania nr 3 zawyżono o 313,74 zł (wykazano 63.814,28 zł, zamiast 63.500,54 zł).

(dowód: akta kontroli str. 465-498, 508-509, 529-537, 580)

Kierownik projektu prof. dr hab. Stanisław Winiarczyk wyjaśnił, że błędne rozliczenie kosztów poszczególnych zadań projektu wynikało z „problemów natury technicznej”. Przy rozliczaniu projektu „większą uwagę poświęcano prawidłowemu rozliczeniu poszczególnych lat projektu (...) niż poszczególnych zadań badawczych. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 573)

- w dwóch PB niektóre wydatki na kwotę 24.860,52 zł zaliczono w koszty poszczególnych zadań po terminach ich zakończenia wykazanych w raportach:

1) ZKW/PB/28 - w części E raportu końcowego wykazano: zakończenie w październiku 2010 r. analiz chemicznych pobranego materiału badawczego (mleka), przeprowadzonych w CLA Uczelni - 46.000 zł; zakończenie w listopadzie 2010 r. statystycznego opracowania wyników - 1.000 zł; zakończenie w grudniu 2010 r. przygotowania rozprawy doktorskiej - 3.000 zł. Jednocześnie do kosztów PB zaksięgowano: 3.545,50 zł zwrotu kosztów użycia samochodu doktorantki w listopadzie 2010 r. (2.296,80 zł) i lutym 2011 r. (1.248,70 zł) w celu zbierania materiałów badawczych; 4.000 zł za zakup 22.11.2010 r. zestawu kolumn do chromatografu cieczowego; 7.000 zł honorarium dla doktorantki za statystyczne opracowanie wyników

i zestawienie w tabeli „w okresie od 06.12.2010 r. do 28.01.2011 r.” na podstawie umowy o dzieło z 06.12.2010 r., protokołu odbioru i polecenia wypłaty z 28.01.2011 r. Zgodnie z § 2 ust. 2 i 6 umowy o finansowanie projektu, projekt powinien być wykonany zgodnie z opisem zamieszczonym we wniosku o finansowanie, a środki na realizację projektu nie mogły być wydawane na inne cele niż określone w umowie. W kosztorysie projektu określono, że koszty podróży służbowych zaplanowano w celu zebrania prób mleka z gospodarstw z terenu Lubelszczyzny i Podkarpacia.

(dowód: akta kontroli str. 285-291-295, 310-328, 352)

Kierownik projektu prof. dr hab. Anna Litwińczuk wyjaśniła, że zaliczone do kosztów projektu wyjazdy doktorantki w listopadzie dotyczyły zbierania w gospodarstwach rolnych danych o badanych zwierzętach (wiek, system utrzymania, okres produkcji mleka itp.), które „zostały w różnym zakresie wykorzystane przy przygotowywaniu rozprawy doktorskiej. Natomiast trzy wyjazdy doktorantki w lutym 2011 r. to wyjazdy związane z jej przygotowaniem do publicznej obrony pracy. (...) Zasadnicza część obliczeń statystycznych została wykonana w trzeciej dekadzie listopada i pierwszej dekadzie grudnia”. Następnie je uzupełniano, a kompletne opracowanie pracy doktorskiej (maszynopis) zostało złożone w Dziekanacie WNŻB 9.01.2011 r. Określony w umowie z 06.12.2010 r. długi okres obliczeń statystycznych wynikał z „niewiedzy jakie jeszcze będą potrzebne opracowania statystyczne w końcowym okresie przygotowywania ostatecznej wersji pracy (...)” oraz „aby rozliczenie tej umowy było ze środków finansowych przewidzianych do realizacji tego tematu na rok 2011”. Konieczne oznaczenia białek serwatkowych mleka na chromatografie cieczowym wykonano „na posiadanej już kolumnie zakupionej wcześniej z innych środków (...). <<Pożyczanie>> w obrębie jednego laboratorium zakupionych do innych badań odczynników i elementów wyposażenia (...) i późniejsze ich <<oddanie>> (po zakupie) nie powinno budzić żadnych wątpliwości i nie jest nigdzie zakazane. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 340-342, 350-351)

2) OKE/PB/33:

- po wykazanym w raportach zakończeniu w maju 2012 r. analiz fizjologicznych roślin (zadanie nr 3) w koszty projektu zaliczono materiały laboratoryjne, rośliny i odczynniki chemiczne na sumę 6.123,14 zł (brutto) wg 14 faktur z czerwca 2012 r. Ponadto, przed wykazanym w raportach terminem zakończenia zadania nr 3 kierownik projektu podpisała protokoły odbioru od współpracowników (K.R. i W.M.) i trzech dzieł (10.12.2010 r. dwóch, 21.06.2011 r. kolejnego) prezentujących wyniki badań wpływu *żerowania i spadziowania C. hesperidum* na zmiany aktywności fizjologicznej badanych roślin;
- po wykazanym w raportach zakończeniu w marcu 2011 r. realizacji zadania nr 5 dotyczącego elektronicznego monitoringu faz żerowania czerwców na badanych roślinach za pomocą EPG²¹ w koszty projektu zaliczono 4.191,88 zł z tytułu ośmiu podróży służbowych kierownik projektu do Siedlec, gdzie miała wykonywać badania z tego zakresu.

(dowód: akta kontroli str. 617, 634-641, 667-670, 703-730, 732)

Kierownik projektu dr Katarzyna Golan wyjaśniła, że rozbieżności w terminach zakończenia badań a zakupami potrzebnych do nich materiałów wynikały z „trudności w skoordynowaniu momentu wykonania analiz oraz dostępności niezbędnych (...) specjalistycznych odczynników chemicznych

²¹ Electrical Penetration Graph technique

czy materiałów laboratoryjnych (...). W takiej sytuacji pożyczła odczynniki z innych katedr, a po ich zakupie zwracała. Zakup roślin w końcowym etapie realizacji projektu uzasadniła „koniecznością uzupełnienia liczby żywicieli dla materiału matecznego owadów”. Dzieła związane z zadaniem nr 3 odebrane przed jego zakończeniem „zawierały tylko część z zaplanowanych analiz (...). Na tym etapie projektu badawczego nie analizowano jeszcze wpływu żerowania i spadziowania owadów na fizjologię roślin pod kątem ich zróżnicowanej liczebności oraz zmian aldehydu malonowego i proliny. Analizy te wykonano w terminie późniejszym, m.in. przez brak odpowiednich odczynników specjalistycznych. (...) Wyniki tych analiz włączone są w merytoryczne sprawozdanie z wykonania zadań, a aktualnie część z nich wysłana jest w formie pracy naukowej (...) do wydawnictwa (...) i od 22.10.2012 r. są w recenzji. Praca ta została napisana już po zakończeniu (...) projektu i sporządzeniu raportu końcowego, dlatego nie jest włączona w sprawozdanie z badań”. Jej wyjazdy służbowe do Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, po wykazaniu w raporcie zakończeniu realizacji zadania nr 5, „związane były (...) głównie z merytorycznym wyjaśnianiem uzyskanych wyników (...) analiz elektronicznego monitorowania żerowania czerwców oraz sukcesywnym transportem materiału roślinnego do Lublina, być może cele te nie były jasno sprecyzowane w celu podróży opisanym na druku delegacji”.

(dowód: akta kontroli str. 742-746)

- w dwóch przypadkach, niezgodnie z § 17 umów o realizację projektów badawczych, w koszty bezpośrednie projektów zaliczono część opłat bankowych za przelewy zagraniczne: OKE/PB/33 – 30 zł, TKP/PB/91 - 50 zł. Skutkowało to zawyżeniem podstawy ustalenia kosztów pośrednich, poprzez zawyżenie kosztów bezpośrednich, a w konsekwencji zawyżeniem kosztów pośrednich odpowiednio: o 6,95 zł i o 9,38 zł oraz kosztów całkowitych odpowiednio: o 36,95 zł i o 59,38 zł;

(dowód: akta kontroli str. 655, 686-690, 872-873, 895-899)

Zgodnie z § 17 umów o finansowanie ww. projektów, koszty obsługi administracyjno-finansowej projektu mogły być pokrywane tylko w ramach kosztów pośrednich.

(dowód: akta kontroli str. 600, 774)

Kwestor UP Ewa Walkowska wyjaśniła, że ww. opłaty za przelewy zagraniczne pomyłkowo zaksięgowano do kosztów bezpośrednich PB.

(dowód: akta kontroli str. 739)

- w koszty trzech projektów zaliczono część wydatków niezwiązanych z ich realizacją na sumę 6.981,67 zł:
 - 1) w projekcie RKC/PB/89 rozliczono kwotę 262,87 zł tytułem zwrotu kosztów podróży samochodem prywatnym (ryczałt) i diet dwóch osób (po 1/2) w dniu 30.11.2009 r. w celu pobierania prób glebowych w okolicach Chełma i Krasnegostawu (ponad 100 km od Zakładów Azotowych). Jedną z tych osób (adiunkt P.S.) nie należała do zespołu projektu. Zgodnie z treścią projektu badania miały być „prowadzone na obszarze wokół fabryki na dominującej różnicy wiatrów w różnych odległościach od źródła emisji”. W koszty tego projektu zaliczono ogółem 4.475,70 zł wydatków z tytułu krajowych podróży służbowych, których w ogóle nie planowano we wniosku o dotację. Z kwoty tej 4.212,83 zł (ponad 94%) było jednak niezbędnych do realizacji projektu – dotyczyło wyjazdów związanych z pobieraniem prób glebowych i roślinnych w okolicy Zakładów Azotowych „Puławy” S.A. oraz na konferencji naukowej tematycznie związanej z realizowanym projektem.

(dowód: akta kontroli str. 354, 371-372, 395-399, 401, 444-445)
Kierownik projektu prof. dr hab. Tadeusz Filipek nie wyjaśnił przyczyn niezaplanowania w budżecie projektu kosztów podróży służbowych oraz niedokonania w raporcie końcowym wzmianki o przyczynach poniesienia tych kosztów. Z jego wyjaśnień wynika natomiast, że zaliczenie w koszty projektu promotorskiego 262,87 zł z tytułu podróży służbowych w dniu 30.11.2009 r. mogło mieć związek z tym, że badania do pracy doktorskiej K.F. rozpoczęto już jesienią 2007 r. ze środków Katedry Chemii Rolnej i Środowiskowej, a oficjalnie od 12.05.2009 r. po uzyskaniu dotacji MNiSW.
(dowód: akta kontroli str. 436, 439-440)

- 2) w projekcie OKE/PB/33 sfinansowano koszty pięciu podróży kierowniczkich projektu na sumę 5.968,80 zł do miejscowości i w celach nieprzewidzianych w PB, tj.: 1) w dniach 21-29.08.2010 r. do Biebrzańskiego Parku Narodowego w celu „badania naukowe” (koszt 1.587,08 zł); 2) w dniach 24.09-5.10.2010 r. do Białegostoku i okolic w celu „zbiór materiału owadziego” (1.759,58 zł); 3) w dniach 17-19.09.2010 r. w „Góry Świętokrzyskie” w celu „udział w konferencji, kolekcja materiału do badań” (538,24 zł) - z treści raportów rocznych i końcowego nie wynika, by w tym czasie uczestniczyła w konferencji naukowej związanej z realizowanym PB; 4) w dniu 02.06.2010 r. do Poznania w celu „badania naukowe” (869,22 zł); 5) w dniach 8-10.02 do Poznania w celu „konsultacje naukowe, udział w konferencji” (455,80 zł) - w raportach brak wzmianki o takiej konferencji. W koszty PB zaliczono podróże służbowe na sumę 16.128,39 zł, tj. 269% kwoty zaplanowanej. We wniosku o dotację określono, że koszty krajowych podróży służbowych będą obejmowały „wydatki związane z przewozem materiału roślinnego i owadów do badań w innych ośrodkach krajowych (Siedlce, Akademia Podlaska), udziałem w krajowych konferencjach i sympozjach naukowych oraz popularyzacją wyników uzyskanych w realizowanym projekcie badawczym; koszty delegacji związane są z realizowanym projektem badawczym”. Jak wykazano wyżej, część z tych podróży zrealizowano po zakończeniu badań, z którymi miały być związane.
(dowód: akta kontroli str. 593, 607-619, 732)

Kierownik projektu dr Katarzyna Golan wyjaśniła, że „Wyjazdy w rejon Biebrzańskiego Parku Narodowego (...) oraz okolice Białegostoku (...) związane były z pozyskiwaniem (...) roślin zasiedlonych będących materiałem macecznym dla *C. hesperidum* do przeprowadzenia doświadczeń”. Było to konieczne z uwagi na zniszczenie przez szkodniki posiadanych w Katedrze Entomologii zasiedlonych tymi owadami roślin *Fikus benjamina* i *Citrus limon*. Na poszukiwania owadów wybrała rejony Podlasia, o najlepiej znanych jej miejscach występowania czerwców, gdyż w latach 2006-2008 prowadziła tam badania. Wyjazd do Poznania miał na celu „potwierdzenie występowania *C. hesperidum* na dwóch egzemplarzach *C. limon* oraz transport tej rośliny podarowanej mi przez dr B.O.” z UP w Poznaniu. „Koszty związane z wyjazdem w Góry Świętokrzyskie (...) wiążą się (...) z moim udziałem w ogólnopolskiej konferencji naukowej w Hucie Szklanej (16-19.09.2010 r.) bez prezentowania na niej wyników projektu, dlatego nie została ona wyszczególniona w raporcie. (...) Przy okazji (...) zostały (...) przywiezione do Lublina trzy zasiedlone *C. hesperidum* paprocie wykorzystane do badań. (...) Jednym z celów uczestnictwa w tego typu spotkaniach naukowych jest zapoznanie się z wynikami prowadzonych badań naukowych w różnych ośrodkach kraju oraz wymiana spostrzeżeń i konsultacje prowadzonych prac naukowych

(...). Podobnemu celowi służyło uczestnictwo w konferencji (...) Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu w dniach 8-10.02.2012 r. Głównym tematem konferencji była <<Integrowana ochrona roślin w Polsce>>, ale moje (...) zainteresowanie koncentrowało się na (...) sympozjum nt. <<Organizmy kwarantannowe i inwazyjne>>, na którym omawiane były problemy z gatunkami obcymi, do których należy *C. hesperidum*. (...) udział swój na wymienionych konferencjach uważam za celowy”. Z powodu przeoczenia nie dokonała wzmianek w raporcie o nieprzewidzianych wyjazdach oraz o przekroczonych kosztach podróży służbowych., na które „miał również [wpływ] znaczny wzrost ceny benzyny (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 746-748)

Wskazane przez wyjaśniającą zmiany cen benzyny nie mogły mieć wpływu na przekroczenie zaplanowanych kosztów podróży służbowych, gdyż w koszty projektu zaliczono wydatki rozliczone ryczałtem za km przebiegu samochodu prywatnego, w niezmienną od 14 listopada 2007 r. wysokości 0,8358 zł/km²². Czerwce (*Hemiptera; Coccocidea*) co najmniej od 2006 r. były corocznym przedmiotem tematów badawczych prowadzonych w ramach działalności statutowej Katedry Entomologii UP oraz przygotowywanej przez dr K. Golan co najmniej od 2009 r. rozprawy habilitacyjnej o tym samym tytule co kontrolowany projekt badawczy.

(dowód: akta kontroli str. 749-756)

- 3) w koszty projektu promotorskiego RKC/PB/89-Biogeochemia azotu w ekosystemach rejonu oddziaływania Zakładów Azotowych „Puławy” S.A. zaliczono 750 zł za udział kierownika projektu w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Nauka i dydaktyka wobec nowych wyzwań dla gospodarki i zagrożeń środowiska”, zorganizowanej w UP w dniach 22-23 września 2009 r., na której prezentował on poster pt. „Wpływ dokarmiania dolistnego mocznikiem, niklem i mikroelementami na plon nasion oraz zawartość tłuszczu i glukozyzolanów w rzepaku jarym”;

(dowód: akta kontroli str. 370, 386-388)

Kierownik projektu prof. dr hab. Tadeusz Filipek wyjaśnił, że konferencja naukowa w dniach 22-23 września 2009 r. „dotyczyła szerokiego spektrum problemów rolniczych i środowiskowych”. Prezentowany na niej poster, a potem druk pracy pt. „Nitrogen Content and Aminoacides Protein Composition of Grain of Winter Rape Foliar Fertilized with Urea and Microelements Fertilizers” były pośrednio związane z projektem badawczym, tj. skutkami emisji i depozytu pyłu mocznikowego na roślinach.

(dowód: akta kontroli str. 439-440)

Wymieniona w wyjaśnieniu profesora praca w języku angielskim nie była wykazywana w raportach projektu, gdyż dotyczyła wyników badań polowych plonowania rzepaku jarego dokarmianego mocznikiem, przeprowadzonych w latach 2003-2005. Autorem pracy nie była doktorantka, lecz jej promotor prof. T. Filipek oraz P. Harasim.

(dowód: akta kontroli str. 1028)

- w koszty projektu RKC/PB/89 zaliczono część wydatków w kwocie, która znacznie przewyższała racjonalnie uzasadnione potrzeby, tj. 5.263,03 zł na druk w Uczelnianej Pracowni Poligraficznej UP 37,59 egzemplarzy pracy doktorskiej²³. W kosztorysie projektu na „koszty związane z oprawą i złożeniem

²² Zgodnie z § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.).

²³ Koszt druku 0,41 egzemplarza tej pracy sfinansowano z dotacji na działalność statutową WA.

pracy doktorskiej” przewidziano 1.500 zł. Kwota ta pozwalała na sfinansowanie druku 10 egzemplarzy pracy doktorskiej (140 zł/szt.), tj. liczby wystarczającej do ewentualnego obdarowania nią instytucji wymienionych w poniższym wyjaśnieniu prof. Filipka podmiotów zewnętrznych i biblioteki UP (po jednym egzemplarzu dla instytucji). Wydatkowanie 3.863,03 zł na druk pozostałych egzemplarzy tej pracy było zatem działaniem niegospodarnym.

(dowód: akta kontroli str. 365, 425-426, 444)

Kierownik projektu prof. dr hab. Tadeusz Filipek wyjaśnił, że praca doktorska pt. „Biogeochemia azotu w ekosystemach rejonu oddziaływania Zakładów Azotowych Puławy S.A.” została przekazana „do wielu instytucji zainteresowanych tą problematyką”, tj.: Zakładów Azotowych „Puławy” S.A., Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach, Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, jednostek naukowych i dydaktycznych UP oraz innych uniwersytetów przyrodniczych, pracowników naukowych UP zainteresowanych problematyką oddziaływania przemysłu chemicznego na środowisko. Wyjaśniający nie uzasadnił tak szerokiego spectrum podmiotów obdarowanych ww. pracą finansowaną z dotacji budżetowej MNiSW.

(dowód: akta kontroli str. 440-441)

Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych²⁴ wydatki publiczne powinny być dokonywane m.in. w sposób celowy i oszczędny.

- zaliczenie do przychodów i kosztów działalności dydaktycznej, zamiast naukowo-badawczej: 150 tys. zł przyznanych i wykorzystanych w 2011 r. na zadanie „VIII Lubelski Festiwal Nauki” oraz 205,5 tys. zł w 2010 r. i 775,5 tys. zł w 2011 r. dotyczących projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych UE, co według wyjaśnienia kwestor UP było wynikiem pomyłki.

(dowód: akta kontroli str. 243-245)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na obciążenie kosztów trzech z pięciu skontrolowanych PB (RKC/PB/89, OKE/PB/33, TKP/PB/91) wydatkami na zakup znacznych ilości materiałów biurowych i pomocniczych. Zdaniem NIK, budżety PB nie mogą być źródłem dofinansowania kosztów utrzymania jednostek naukowych Uczelni. Nie należy też dążyć za wszelką cenę do pełnego wykorzystania dotacji przyznanej na realizację PB poprzez zakupy materiałów biurowych i pomocniczych w końcowej fazie ich realizacji. Np. w końcowej fazie realizacji RKC/PB/89, tj. po: przeliczeniu i zestawieniu wyników badań gleb, wykonaniu analizy statystycznej wyników badań gleb oraz analizy, interpretacji i przedstawienia w formie graficznej wyników badań składu mineralnego organów asymilacyjnych sosny zwyczajnej z rejonu oddziaływania Zakładów Azotowych „Puławy” S.A., jego koszty obciążono wartością materiałów pobranych z magazynu UP do Katedry Chemii Rolnej i Środowiskowej na sumę 3.909,38 zł, w tym m.in. 29 poz. odczynników chemicznych i 28 poz. materiałów biurowych, a wśród nich aż 15 szt. różnych tuszów i tonerów do drukarek i kserokopiarek (567,84 zł) oraz 20 ryz papieru xero (187,80 zł).

(dowód: akta kontroli str. 370-371, 386-388, 393-394, 407-409, 427-435)

Kierownik projektu prof. dr hab. Tadeusz Filipek wyjaśnił, że badania związane z doktoratem K.F. prowadzone były od rozpoczęcia przez nią studiów doktoranckich jesienią 2007 r., ze środków Katedry Chemii Rolnej i Środowiskowej, a w ramach grantu MNiSW - oficjalnie dopiero od 12 maja 2009 r. Dlatego ww. pobrane z magazynu UP materiały biurowe, laboratoryjne i odczynniki chemiczne „stanowiły swego rodzaju uzupełnienie zapasów Katedry, z których doktorantka wcześniej korzystała. Trudno bowiem jest separować materiały, odczynniki i wszelkie środki obrotowe na poszczególne tematy i zadania badawcze. (...)”.

²⁴ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2009 r. poz. 1240 ze zm.).

(dowód: akta kontroli str. 439-440)

Podobnie w końcowej fazie realizacji projektu TKP/PB/91 w jego koszty zaliczono zakup nieprzewidzianych w projekcie narzędzi (wiertarki udarowej i szlifierki kątovej) za 787 zł oraz szereg materiałów biurowych pobranych z magazynu UP do Katedry Inżynierii Produkcji na sumę 814,06 zł, w tym aż 14 szt. różnych tuszów i tonerów do drukarek i kserokopiarek (za 575,01 zł). Umowa o realizację PB nie wymagała drukowania raportów w kilku egzemplarzach oraz w formie kolorowej.

(dowód: akta kontroli str. 770-778, 878-884)

Kierownik projektu dr Marcin Mitrus wyjaśnił, że „W trakcie realizacji projektu zniszczeniu uległy posiadane przez Katedrę narzędzia pełniące pomocniczą funkcję przy konserwacji stanowiska przeznaczonego do ekstruzji. (...) Ponieważ zaproponowany przez dział techniczny Uczelni sprzęt nie spełniał naszych wymagań (wiertarka uległa uszkodzeniu po ok. 2 tygodniach użytkowania) (...) zakupu narzędzi dokonano z myślą o dalszym, wieloletnim ich wykorzystaniu (...) stąd cena (być może za duża), która miała zapewnić długotrwałe ich użytkowanie. (...) Materiały biurowe wykorzystywane były przez cały czas trwania projektu do przygotowywania publikacji, sprawozdań i raportów. Ilość i cena zakupionych materiałów biurowych wiązała się z ich jakością. Dotyczy to zwłaszcza tuszy do drukarek, które z racji swojej małej objętości uległy szybkiemu zużyciu. Szczególnie materiałochłonne okazało się przygotowanie raportu końcowego (wydruk ok. 250 stron w kilku egzemplarzach w formie czarno-białej i kolorowej). Być może skala zapotrzebowania na materiały biurowe została przeszacowana”.

(dowód: akta kontroli str. 928)

Z uwagi na konieczność precyzyjnego rozliczenia dotacji budżetowych przyznanych na realizację PB, zdaniem NIK, niedopuszczalne jest „pożyczanie” z innych jednostek lub projektów materiałów i odczynników niezbędnych do wykonania badań w danym projekcie bez formalnego udokumentowania takiego użyczenia i zwrotu tych przedmiotów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

5. Efekty działalności naukowo-badawczej UP

Opis stanu faktycznego

5.1. W objętym kontrolą okresie:

- tytuły naukowe profesora uzyskało 8 osób w 2009 r., 7 w 2010 r., 1 w 2011 r. oraz 3 w ciągu 8 miesięcy 2012 r.; stopnie naukowe doktora habilitowanego odpowiednio: 10, 10, 15 i 8 osób, a stopnie doktora kolejno: 4, 8, 14 i 8 osób;
- liczba publikacji naukowych wahała się w kolejnych latach i wynosiła: 1.138 w 2009 r., 1.268 w 2010 r., 1.106 w 2011 r. i 939 za 8 miesięcy 2012 r. W kolejnych latach wzrastał odsetek publikacji w czasopiśmie wyróżnionych przez Journal Citation Reports (odpowiednio: 14,5%; 19,8%; 18,4% i 37,6%), a zmniejszał publikacji w recenzowanych czasopiśmie wymienionych przez MNiSW (83,4%; 61,8%; 39,8% i 44,8%);
- liczba wydanych monografii lub podręczników autorskich w przeliczeniu na jednego pracownika wynosiła: 0,029 w 2009 r., 0,170 w 2010 r., 0,057 w 2011 r. i 0,101 w ciągu 8 miesięcy 2012 r. Liczba cytowań publikacji naukowych autorstwa pracowników Uczelni w przeliczeniu na jednego pracownika wyniosła odpowiednio: 0,302; 0,273; 0,321 i 0,297.

(dowód: akta kontroli str. 936-945)

Z zakończonych w badanym okresie trzech projektów habilitacyjnych oraz 22 promotorskich wszystkie sfinalizowane zostały uzyskaniem przez pracowników UP

odpowiednio stopni naukowych doktora habilitowanego i doktora, stosownie do wymogu § 10 ust. 5 rozporządzenia MNiSW z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych²⁵, ²⁶.

Dwa projekty habilitacyjne realizowane były na podstawie umów o finansowanie zawartych z MNiSW w 2007 r., tj. przed wejściem w życie (23.02.2008 r.) ww. rozporządzenia, w terminach określonych w tych umowach. Trzeci projekt został zrealizowany od 30.05.2008 r. do 31.10.2010 r. (29 miesięcy), tj. w terminie przedłużonym o pięć miesięcy przez Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, na podstawie § 19 ust. 3 ww. rozporządzenia. Wniosek o przedłużenie terminu uzasadniony był problemami techniczno-organizacyjnymi przeprowadzania badań w warunkach praktycznych w Zakładzie Chłodni RUN we Włocławku.

Z 22 zakończonych projektów promotorskich jeden zrealizowany został w ciągu 36 miesięcy, po dwukrotnym aneksowaniu umowy z 25.05.2006 r. dot. projektu WA „Uwarunkowania rozwoju lokalnych systemów produkcyjnych sektora ogrodniczego Lubelszczyzny”. Wnioski o przedłużenie uzasadniane były bardzo szerokim zakresem podmiotowym i przedmiotowym prowadzonych badań, opartych głównie na bezpośrednich wywiadach oraz niską skłonnością do współpracy zarządów przedsiębiorstw. Pozostałe (21) projekty promotorskie zrealizowano przed upływem 30 miesięcy od dnia zawarcia umowy, stosownie do wymogu § 32 ust. 2 ww. rozporządzenia, w tym pięć w terminach przedłużonych przez Prorektora, na wnioski kierowników projektów uzasadnione: 1) problemami z zaopatrzeniem w odczynniki chemiczne niezbędne do wykonania analiz materiałów środowiskowych; 2) panowaniem nietypowych dla tej pory roku warunków mikroklimatycznych w fermie nerek objętych pracą badawczą; 3) trwającą reorganizacją rynku cukru; 4) urlopem macierzyńskim doktorantki; 5) „przedłużeniem się badań” (dot. projektu realizowanego w WIP).

Nie było przypadków zrealizowania projektu habilitacyjnego i nieuzyskania stopnia doktora habilitowanego oraz zwrotu środków finansowych uzyskanych na realizację projektu promotorskiego z powodu nieprzedłożenia do MNiSW/NCN recenzji rozprawy doktorskiej lub informacji o uzyskaniu stopnia doktora.

(dowód: akta kontroli str. 442, 946-958)

5.2. W rezultacie prowadzonych badań naukowych UP zgłosił w Urzędzie Patentowym RP do opatentowania cztery wynalazki w 2009 r., sześć w 2010 r., dwa w 2011 r. i cztery w pierwszym półroczu 2012 r. W tych latach UP uzyskał odpowiednio: cztery, jeden, cztery i siedem patentów na wynalazki, z których żaden nie został zastosowany oraz odpowiednio: pięć, trzy, dwa i trzy prawa ochronnych na wzory użytkowe, z których dwa (15,4%) znalazły zastosowanie w gospodarce: sekcja chłodząco-formująca i ślimak do ekstrudera, obydwa opracowane w WIP, objęte ochroną od 2009 r. W badanym okresie UP nie ubiegał się o objęcie swoich wynalazków i wzorów użytkowych prawną ochroną za granicą.

W objętym kontrolą okresie Uczelnia udzieliła licencji na gospodarcze wykorzystanie trzech wzorów użytkowych objętych ochroną prawną:

- w 2009 r. na wykonanie lub sprzedaż dziesięciu urządzeń do badania rozpuszczalności aglomeratów, według wzoru użytkowego opracowanego w WIP, na które prawa ochronne Uczelnia uzyskała w 2008 r. Ze sprzedaży licencji Uczelnia uzyskała 10.000 zł (brutto 12.200 zł),
- w 2010 i ponownie w 2012 r. na wykonanie i sprzedaż łącznie sześciu sekcji chłodząco-formujących oraz

²⁵ Dz. U. Nr 21, poz. 126 ze zm.

²⁶ Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 3 ustawy reformującej system nauki, MNiSW przekazuje NCN umowy dotyczące projektów badawczych zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy z 2010 r. o zasadach finansowania nauki (1.10.2010 r.), a z dniem przekazania NCN staje się stroną tych umów. Do finansowania i rozliczania tych umów stosuje się przepisy dotychczasowe.

sześciu ślimaków do ekstrudera. Z tego tytułu UP uzyskał 5.000 zł netto w 2010 r. i 5.000 zł w 2012 r. Do końca 2012 r. miał też uzyskać kolejne 5.000 zł ze sprzedaży licencji w 2012 r.

Ponadto w 2011 r. UP udzielił przedsiębiorcy prowadzącemu Zakład Wyrobów Betonowych nieodpłatnej licencji na wykorzystanie dla potrzeb realizacji projektu badawczego pt. „Przeprowadzenie prac badawczych w celu opracowania technologii przydomowej hybrydowej oczyszczalni ścieków zintegrowanej z instalacją do odwadniania osadów i systemu odprowadzania ścieków do gruntu” opracowanych w WIP wynalazków pt. „Przydomowa oczyszczalnia ścieków” oraz „Instalacja do odwadniania osadów i sposób odwadniania osadów”, za opracowanie których Uczelni i jej współtwórcom przysługuje prawo do uzyskania patentu (postępowania w toku), według zgłoszeń z 2.01.2010 r. oraz z 25.03.2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 959-966, 974, 980)

5.3. W każdym z pięciu PB objętych szczegółową kontrolą NIK (pkt. 3.9. i 4.4. nin. wystąpienia) uzyskano założone cele badawcze, lecz nie podejmowano działań zmierzających do zapewnienia ochrony prawnej uzyskanych wyników oraz ich komercjalizacji. Cztery projekty dotyczyły badań podstawowych, tj. z definicji nie zakładały praktycznego wykorzystania ich wyników. Piąty projekt – rozwojowy – zakończony został w sierpniu 2012 r. i do czasu kontroli (07.11.2012 r.) umowa na jego finansowanie nie została rozliczona przez NCBiR, a badacze nie uzyskali jeszcze założonego w projekcie praktycznego sposobu wykorzystania wyników badań. Zgodnie z § 7 ust. 5 umowy zawartej z NCBiR, informacja o wykorzystaniu wyników PB wymagana jest po upływie roku od dnia rozliczenia umowy.

Artykuły upowszechniające wyniki badań skontrolowanych projektów opublikowano w następujących czasopismach naukowych: Annales UMCS (Roczniki UMCS - wydawnictwo UP w Lublinie); Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych; Eertilizers and Fertilization (Nawozy i nawożenie); Ecological Chemistry and Engineering (Chemia i inżynieria ekologiczna); Parasitol, Vet Parasitol (Parazytologia, Parazytologia weterynaryjna); Berliner Münchener Tierärztliche Wochenschrift (Berlińsko-monachijski tygodnik weterynaryjny); Tierärztliche Praxis (Praktyka weterynaryjna); Bulletin of the Veterinary Institute in Pulawy (Biuletyn Instytutu Weterynarii w Puławach); European Journal of Entomology (Europejski Journal Entomologiczny); Acta Agrophysica (kwartalnik Instytutu Agrofizyki PAN); Teka Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN.

(dowód: akta kontroli str. 288, 352-353, 367, 444-445, 482-483, 580-581, 618, 757-758, 786-787, 929-930)

5.4. Ustalenia dotyczące zasad i form komercjalizacji oraz upowszechniania wyników badań naukowych i prac rozwojowych UP, z uwzględnieniem obowiązków wynikających z przepisów P.s.w., przedstawiono w wystąpieniu pokontrolnym z równoległe prowadzonej w UP przez NIK kontroli P/12/128 - Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne w latach 2010-2012 (do 30.06.).

(dowód: akta kontroli str. 967-983)

Z dniem 1 listopada 2012 r. Rektor UP dokonał zmian organizacyjnych w Uczelni²⁷, polegających m.in. na przekształceniu DNIWZ oraz utworzeniu Biura Innowacji i Transferu Technologii, do zakresu którego należy m.in.: opracowanie projektu regulaminu zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz własności przemysłowej; opracowanie projektu zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i własności przemysłowej; współpraca z jednostkami naukowo-dydaktycznymi i Działem Nauki w zakresie wytypowania powstałych

²⁷ Zarządzenie nr 49 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zmian organizacyjnych w administracji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

w Uniwersytecie opracowań naukowych i technologii, przydatnych do transferu w Polsce i zagranicą; udzielanie jednostkom naukowo-dydaktycznym pomocy w przygotowaniu oferty transferu technologii, pozyskiwaniu środków na finansowanie przedsięwzięć związanych z transferem wiedzy i technologii oraz w sprawach dotyczących własności przemysłowej, w tym w opracowaniu zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego; prowadzenie rejestru dóbr własności przemysłowej Uniwersytetu, a na stronie internetowej m.in. wykazu patentów uzyskanych przez pracowników Uniwersytetu; współpraca z parkami naukowymi, technologicznymi i przemysłowymi oraz krajowymi i zagranicznymi ośrodkami transferu wiedzy i technologii.

(dowód: akta kontroli str. 984-988)

Ustalone
nieprawidłowości

Ustalone nieprawidłowości w działalności kontrolowanej jednostki, jej ocena, wyjaśnienia Prorektora oraz wnioski pokontrolne w tym zakresie zostały sformułowane w wystąpieniu LLU-4101-09-03/2012 z dnia 29 listopada 2012 r. przekazanym w wyniku przeprowadzonej w UP kontroli P/12/128 - Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne w latach 2010-2012.

6. System zarządzania, nadzorowania i kontroli zadań realizowanych w ramach działalności naukowo-badawczej

Opis stanu
faktycznego

6.1. Art. 132 ust. 1-2 P.s.w. stanowi, że wszyscy nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie, w szczególności w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Oceny dokonuje podmiot wskazany w statucie, nie rzadziej niż raz na cztery lata – do 30.09.2011 r., a od 01.10.2011 r. – nie rzadziej niż raz na dwa lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony. Kryteria oceny oraz tryb jej dokonywania określa statut.

Podstawę oceny nauczycieli akademickich UP stanowiły ich osiągnięcia określone w art. 102-105 statutu UP, w tym naukowe m.in. takie jak: publikacje naukowe i ranga wydawnictw lub czasopism, w których się ukazały; udział w kolegiach redakcyjnych czasopism naukowych i recenzowanie prac naukowych; uczestnictwo w konferencjach naukowych oraz prestiż konferencji i charakter uczestnictwa; udział w postępowaniu o nadanie stopni naukowych; działalność popularyzatorska i wdrożeniowa; funkcje pełnione w krajowych i międzynarodowych organizacjach i towarzystwach naukowych; aktywność w pozyskiwaniu środków na badania ze źródeł zewnętrznych; nagrody i wyróżnienia instytucji i towarzystw naukowych.

Okresowe oceny nauczycieli akademickich dokonywane były na podstawie arkusza przyjętego uchwałą Senatu UP²⁸, zgodnie z którą:

- okresowa ocena przeprowadzana jest w dwóch terminach w ciągu roku: 1) do 31.03. – nauczycieli, którym 4-letni okres od ostatniej oceny upływa między 01.10. a 28.02.; 2) do 31.10. – nauczycieli, którym 4-letni okres od ostatniej oceny upływa między 01.03. a 30.09.;
- ocena okresowa dokonywana jest na podstawie arkuszy wypełnionych przez ocenianych nauczycieli w pozycjach udokumentowanych stosownymi załącznikami i wycenionych w punktach według ustalonych kryteriów, uzupełnionych przez dziekanów lub osoby przez nich upoważnione oraz zweryfikowanych przez komisje oceniające;
- w działalności naukowej punktowane były m.in.: liczba i miejsce publikacji recenzowanych – od 1 do 30 pkt, przy czym najwyżej punktowane (10-30 pkt) były publikacje w czasopiśmie wyróżnionym w Journal Citation Reports;

²⁸ Uchwała nr 51/2007-2008 z dnia 30 czerwca 2008, ze zm.

autorstwo monografii lub podręczników – od 2 do 24 pkt w zależności od liczby arkuszy wydawniczych i języka publikacji (angielski lub inne); realizacja projektów badań – od 1 do 20 pkt w zależności od liczby i formy uczestnictwa (koordynacja, kierowanie, udział, wykonawstwo, opracowanie i złożenie wniosku) oraz rodzaju projektu badawczego; wygłaszanie referatów/posterów – od 0,5 do 4 pkt w zależności od rodzaju gremium i języka (polski/obcy) referatu lub posteru; recenzje prac – od 0,75 do 5 pkt w zależności od ich rangi; uzyskanie stopnia i tytułu naukowego – od 9 do 27 pkt;

- warunkiem pozytywnej oceny pracownika jest uzyskanie przez niego w okresie objętym oceną liczby punktów nie niższej niż określona przez Senat, a m.in.:
 - asystent z tytułem mgr lub lek. wet. – 18 pkt, z tytułem dr – 30 pkt,
 - adiunkt z tytułem dr – 40 pkt, z tytułem dr hab. – 50 pkt,
 - profesor nadzwyczajny – 60 pkt, profesor tytułarny – 70 pkt;
- przy czym:
 - pracownicy wydziału (bez wykładowców i starszych wykładowców), w sumarycznej ocenie punktowej za działalność naukową powinni uzyskać nie mniej niż 40% punktów, a od 25.06.2010 r. nie mniej niż 30% punktów,
 - w sumaryczną punktację za działalność naukową, obok punktów za publikacje (nie mniej niż 16 pkt, a od 25.06.2010 r. nie mniej niż 12 pkt) wchodzi punkty za realizację projektów badań i recenzje.

(dowód: akta kontroli str. 992-995, 1013-1026)

W badanym okresie ocenami objęto 176 pracowników naukowo-dydaktycznych w 2009 r., 176 w 2010 r., 181 w 2011 r. i 81 w 2012 r. (wg arkuszy, które do 28.11.2012 r. wpłynęły do DSP). Negatywnie ocenionych zostało odpowiednio dziewięć (5,1%), cztery (2,3%), cztery (2,2%) i dwóch (2,5%) z ogółu ocenianych pracowników. Wszystkie oceny negatywne były wynikiem niezyskania przez ocenianych pracowników wymaganego minimum punktów za działalność naukową.

(dowód: akta kontroli str. 1027)

6.2. Według wyjaśnień Przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Kadr prof. dra hab. Zbigniewa Gradzkiego, „analiza struktury zatrudnienia w Uniwersytecie mieści się w ramowym zakresie działań Komisji ds. Kadr. W okresie objętym kontrolą [NIK] Komisja nie przeprowadzała jednak analizy struktury zatrudnienia, ponieważ tego typu działania wymagałyby wcześniejszej inicjatywy zgłoszonej przez Senat i/lub decyzji JM Rektora”.

(dowód: akta kontroli str. 993)

6.3. Zgodnie z przepisami art. 20a ust. 1 i 2 ustawy z 2004 r. oraz art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 2010 r., obowiązkowemu audytowi zewnętrznemu nie rzadziej niż co 4 lata podlegają wszystkie projekty, w których całkowita wartość dofinansowania przekracza 2 mln zł oraz jednostki naukowe, które otrzymują środki finansowe na działalność statutową.

W objętym kontrolą okresie w UP audyt taki został przeprowadzony w 2011 r. za rok 2008. W jego wyniku stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- podwójne obciążanie kosztów działalności statutowej wydatkami na zakup aparatury badawczej: po raz pierwszy poprzez odniesienie tych wydatków w koszty w momencie nabycia aparatury, po raz drugi poprzez amortyzację aparatury przyjętej do ewidencji środków trwałych po zakończeniu prac badawczych według wartości początkowej powiększonej o inflację;
- nieopisywanie wydatków strukturalnych powstających w wyniku wydatkowania środków z dotacji.

Zalecenia audytu zostały wykonane, tj.:

- wydatki na aparaturę badawczą zakupioną w ramach działalności statutowej w całości odnoszono w koszty tej działalności w momencie nabycia, nabytą aparaturę, stanowiącą środki trwałe, ewidencjonowano pozabilansowo, a po zakończeniu projektów przyjmowano na majątek Uczelni ze 100% umorzeniem;
- na dokumentach finansowych opisywane są wydatki strukturalne.²⁹
(dowód: akta kontroli str. 997-1011)

6.4. W latach 2009-2012 MNiSW nie przeprowadzało w UP kontroli, o których mowa w art. 19 ust. 3-10 ustawy z 2004 r. oraz art. 31 ust. 3-5 i art. 32-33 ustawy z 2010 r.
(dowód: akta kontroli str. 992)

6.5. W latach 2009-2012 działalność badawcza UP nie była przedmiotem audytu i kontroli wewnętrznej Uczelni.
(dowód: akta kontroli str. 992, 1012)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w kontrolowanym w niniejszym punkcie obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) brak skutecznego nadzoru nad realizacją objętych kontrolą PB, w tym wydatkowaniem środków finansowych, co skutkowało wystąpieniem nieprawidłowości wymienionych w pkt. 4 wystąpienia pokontrolnego. Do nadzoru nad wykonaniem umów zawartych z MNiSW obligowały Uczelnię postanowienia tych umów;
- 2) brak skutecznego nadzoru nad przygotowaniem wniosków o dotację na finansowanie PB własnych, czego skutkiem było wystąpienie nieprawidłowości wskazanej w pkt. 3 wystąpienia pokontrolnego.

Ustalone nieprawidłowości w działalności kontrolowanej jednostki (w tym dotyczące kontrolowanego obszaru), jej ocena, wyjaśnienia Prorektora oraz wnioski pokontrolne w tym zakresie zostały sformułowane w wystąpieniu LLU-4101-09-03/2012 z dnia 29 listopada 2012 r. przekazanym w wyniku przeprowadzonej w UP kontroli P/12/128 - Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne w latach 2010-2012.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą nieprzeprowadzenia od 2009 r. audytu ani kontroli wewnętrznych w obszarze działalności naukowo-badawczej.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁰, wnosi o:

- 1) zobowiązanie kierowników jednostek organizacyjnych do dokonywania okresowej analizy przydatności oraz bieżącej ewidencji wykorzystania aparatury naukowo-badawczej zakupionej w ramach projektów badawczych,
- 2) przekazywanie we wnioskach o dotacje ze środków na naukę rzetelnych danych stanowiących podstawę ustalenia wysokości dotacji na realizację PB,
- 3) rzetelne ewidencjonowanie przychodów i kosztów działalności naukowo-badawczej,
- 4) przedstawianie w raportach rocznych i końcowych rzetelnych danych o kosztach realizacji projektów i/lub terminach zakończenia poszczególnych zadań,

²⁹ Zgodnie z zarządzeniem nr 34 Rektora UP z dnia 13 czerwca 2011 r. w sprawie ewidencji i sporządzania sprawozdań budżetowych przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

³⁰ Dz. U. z 2012 r., poz.82

- 5) finansowanie ze środków projektów badawczych wyłącznie wydatków z nimi związanych oraz w wysokości uzasadnionej rzeczywistymi potrzebami,
- 6) poinformowanie MNiSW o:
 - zaliczeniu w koszty poszczególnych zadań wydatków (24.860,52 zł) poniesionych po terminach zakończenia tych zadań wykazanych w raportach z badanych PB,
 - sfinansowaniu ze środków trzech skontrolowanych PB części wydatków niezwiązanych z ich realizacją (6.981,67 zł) oraz przewyższających racjonalnie uzasadnione potrzeby (3.863,03 zł),
 - zaliczeniu do kosztów bezpośrednich PB części opłat bankowych za przelewy zagraniczne (80 zł).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 22 lutego 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontroler
Jerzy Łukaszuk
Główny specjalista k.p.

Dyrektor
Adam Pęziół

.....
Podpis

.....
Podpis